НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

«На правах рукопису»
УДК _____

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Лариса ТАРАНЕНКО
«___»_____2023р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

на здобуття ступеня магістра

за освітньо-професійною програмою «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

зі спеціальності 035 «Філологія»

на тему: «Англомовна медійна фразеологія: структурно-семантичний, функційний та перекладацький аспекти»

Виконала:
студентка 2 курсу, ІІ РВО, групи ЛА-з21мп
Обушна Ю.О. _____

Науковий керівник:
к.філол.н., доцент Скобнікова О.В. _____
_____

Рецензент:
_____

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.
Студентка Юлія Обушна _____

Київ – 2023 року

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики
Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Спеціальність – 035 «Філологія»

Освітньо-професійна програма – 035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Лариса ТАРАНЕНКО
«___»_____2023 р.

ЗАВДАННЯ
на магістерську дисертацію студенту
Обушній Юлії Олегівні

1. Тема дисертації «Англомовна медійна фразеологія: структурно-семантичний, функційний та перекладацький аспекти», науковий керівник дисертації Скобнікова Оксана Володимирівна, к.філол.н., доц., затверджені наказом по факультету від «___»_____ 2023 р. №_____

2. Термін подання студентом дисертації: 13.12.2023 р

3. Об’єкт дослідження: англомовний медійний дискурс.

4. Предмет дослідження: особливості англомовної фразеології у її структурно-семантичному, функційному та перекладацькому аспектах.

5. Вихідні дані: інтернет-статті з сайтів BBC, Defense News, Gardian, Military, The National Interest, The Times.

6. Перелік завдань, які потрібно розробити: розкрити зміст поняття «фразеологізм» у контексті сучасної наукової парадигми та розглянути класифікацію фразеологізмів та їх особливості; охарактеризувати фразеологізми в медійному дискурсі як засіб вираження емоційності; визначити сутність медійного дискурсу та лінгвістичні особливості медійного дискурсу; проаналізувати структурно-семантичного аспект медійних фразеологізмів та їх функцій; визначити способи перекладу та труднощі фразеологічних одиниць у медійних текстах

7. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу: джерела.

8. Орієнтовний перелік публікацій: за темою дисертаційного дослідження опубліковано тези у Міжнародному електронному науково-практичного журналі «WayScience» в розділі «Філологія».

9. Дата видачі завдання:

Календарний план

№ з/п	Назва етапів дипломної магістерської роботи	Терміни виконання етапів	Примітка про виконання
1	Вступ	15.10.2023	*виконано*
2	Розділ 1. Теоретичні засади дослідження фразеологізмів у сучасному англомовному медіа дискурсі	16.10.2023	*виконано*
3	Розділ 2. Особливості функціонування англомовних фразеологізмів у сучасному медіа дискурсі	30.10.2023	*виконано*
4	Розділ 3. Перекладацькі аспекти фразеологічних одиниць в медіа текстах	23.11.2023	*виконано*
5	Оформлення додатків	24.11.2023	*виконано*
6	Загальні висновки, оформлення списоку використаних джерел	28.11.2023	*виконано*
7	Оформлення дипломної магістерської роботи (чистовий варіант)	04.12.2023	*виконано*
8	Перевірка дипломної магістерської роботи на наявність текстових збігів	13.12.2023	*виконано*
9	Здача дипломної магістерської роботи на кафедру для рецензування	18.12.2023	*виконано*
10	Подання магістерської роботи на затвердження завідувачу кафедри	26.12.2023	*виконано*

Студент Юлія ОБУШНА

Науковий керівник Оксана СКОБНІКОВА

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ФО – фразеологічні одиниці

ЗМІ – засоби масовоїінформації

ЗМІСТ

ВСТУП……..……..7
РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади дослідження фразеологізмів у сучасному англомовному медіа дискурсі……..…….……...…12
1.1.Зміст поняття «фразеологізм» у контексті сучасної наукової парадигми……12
1.2.Класифікація фразеологізмів та їх особливості…….……18
1.3. Характерні особливості фразеологізмів в медійних текстах ...…..23
Висновки до першого розділу……..29
РОЗДІЛ 2. Особливості функціонування англомовних фразеологізмів у сучасному медіа дискурсі…….....32
2.1.Сутність медійного дискурсу……...32
2.2.Лінгвістичні особливості медійного дискурсу……...39
2.3.Аналіз структурно-семантичного аспекту медійних фразеологізмів та їх функцій……..…….....47
Висновки до другого розділу…….……..53
РОЗДІЛ 3. Перекладацькі аспекти фразеологічних одиниць в медіа текстах……...…….55
3.1.Способи перекладу фразеологізмів у медійних текстах…….....55
3.2.Фразеологічні способи перекладу фразеологічних одиниць……....61
3.2.1. Підбір фразеологічного аналогу…….…61
3.2.2. Підбір фразеологічного еквівалента ……...65
3.3.Нефразеологічні способи перекладу фразеологічних одиниць……....69
3.3.1. Калькування……...69
3.3.2. Описовий переклад……...71
3.3.3. Контекстуальний переклад…….…75
3.3.4.Лексичний переклад……..77

3.3.Труднощі перекладу англомовних фразеологізмів у медійних текстах 81
Висновки до третього розділу……90

ВИСНОВКИ……...92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ…….....96
ДОДАТКИ……105

ВСТУП

Фразеологія є розділом теоретичної лінгвістики, який вивчає фразеологічні одиниці, а саме стійкі мовні звороти та вирази. Сукупність стійких виразів – це результат тисячолітньої історії мови. Фразеологія є однією з найважливіших частин будь-якої мови, без знання якої неможливе вільне володіння мовою та переклад з однієї мови на іншу. Сьогодні фразеологічні одиниці є невід'ємною частиною медійного стилю. Мова є динамічною системою, що постійно розширюється. Однак виникає потреба економного та раціонального використання мовних ресурсів, оскільки постійно винаходити все нові слова і звороти не є можливим.

Розв'язання цієї проблеми полягає в застосуванні фразеологічних трансформацій, тобто повторному використанні виразів. Однак питання перекладу фразеологізмів та їх трансформацій залишається недостатньо дослідженим. Актуальність даної теми обумовлена постійною зміною фразеологічних одиниць. Також варто враховувати, що самі фразеологічні вирази поступово зазнають змін, приймаючи нові форми. Крім того, поступово змінюються і самі фразеологічні одиниці, приймаючи до свого складу нові стійкі вирази, що належать політикам, знаменитостям, героям фільмів і книг, в той час як деякі з них забуваються та виходять з ужитку. Процес оновлення фразеологічних одиниць найбільш помітний в текстах газетно-медійного стилю. Це відбувається через те, що журналісти самі надають нового звучання тим фразеологізмам, які прийшли до нас з далекого минулого. Найчастіше фразеологічні одиниці зазнають трансформації при вживанні їх в заголовках газетних статей. У газетно-публіцистичних текстах широкого поширення набули трансформовані фразеологічні одиниці, які повсякчас використовують для досягнення нових емоційно-експресивних образів в мові публіцистики і газет.

Проблема актуалізації компонентного складу, форми та структури фразеологічних одиниць під впливом мовної системи є важливою в галузі

фразеології. Тому на початку XXI століття відзначається зростанням інтересу вчених до важливих питань перекладу фразеологічних одиниць в різноманітних засобах масової інформації.

Медійний дискурс відрізняється своєю спрямованістю на широкого читача, а в епоху загальної інформатизації суспільства він набуває міжнаціонального характеру, враховуючи соціальну і культурно-історичну пам'ять конкретних мов. Фразеологічні одиниці часто піддаються трансформації, особливо коли їх використовують у заголовках статей. У медійних текстах широкого розповсюдження з'являються трансформовані фразеологічні одиниці, які допомагають створити нові емоційно-експресивні образи в мові журналістики. У контексті медіадискурсу активно впливає на суспільну свідомість, часто використовуючи маніпуляційні технології. Функція маніпулювання громадською думкою на початку XXI століття витісняє всі традиційні функції мас-медіа, такі як інформаційна, контролююча, освітня і інші.

Дуже часто на сторінках медійних текстів автори використовують фразеологічні одиниці завдяки їхній образності та експресивності. Вони виконують прагматичну функцію, у зв'язку з чим проблема адекватної передачі фразеологізмів і досягнення еквівалентності при їх перекладі набувають все більшого значення. Прагматичний потенціал фразеологізму безпосередньо пов'язаний з модальністю, збереження якої як семантичної складової є надзвичайно важливим. Вибір на користь того чи іншого способу перекладу, безумовно, зумовлений стратегічним рішенням з метою досягнення еквівалентності та адекватності перекладу.

Актуальність дослідження визначена тим, що досягнення адекватного перекладу фразеологічних одиниць у текстах ЗМІ набуває все більшої значущості, оскільки фразеологізми в міжкультурній комунікації можуть впливати на реципієнта. Наукова новизна роботи полягає в конкретизації відомостей про використання фразеологічних одиниць в медіадискурсі та ефективних способів перекладу фразеологічних одиниць на основі

проаналізованих автентичних текстів британських, американських видань (Foreign Affairs, Guardian, The New York Times, Global Times) та їх перекладів на українську мову.

Проблема оновлення компонентного складу, форми й структури фразеологічних одиниць є актуальною у сфері фразеології. Саме тому, початок XXI століття характеризується посиленням інтересу молодих українських науковців до актуальних проблем трансформації фразеологічних одиниць у розмаїтих засобах масової інформації (роботи таких учених, як Н.Г. Скиба, Н.О. Бойченко, НА. Кочукова, О.О. Калякіна, А.М. Найда, І.Ю. Сковронська, Л.М. Пашинська, Н.С. Хорозта інші). Зазначена проблема постійно перебуває в русі, зазнає змін і трансформацій, тому потребує всебічного вивчення, аналізу й опису.

Мета та завдання дослідження.

Метою роботи є вивчення та виявлення особливостей англомовної фразеології у її структурно-семантичному, функційному та перекладацькому аспектах.

Поставлена мета передбачає розкриття конкретних **завдань**, а саме:

1. Розкрити зміст поняття «фразеологізм» у контексті сучасної наукової парадигми та розглянути класифікацію фразеологізмів та їх особливості
2. Охарактеризувати фразеологізми в медійному дискурсі як засіб вираження емоційності
3. Визначити **с**утність медійного дискурсу та лінгвістичні особливості медійного дискурсу
4. Проаналізувати структурно-семантичного аспект медійних фразеологізмів та їх функцій
5. Визначити способи перекладу та труднощі фразеологічних одиниць у медійних текстах

Об’єктом дослідження є англомовний медійний дискурс.

Предметом дослідження є особливості англомовної фразеології у її структурно-семантичному, функційному та перекладацькому аспектах.

Матеріалами дослідження слугували статті в галузі економіки, політики, освіти, мистецтва, охорони здоров'я та інших з інтернет-ресурсів BBC, Defense News, Guardian, Military, The National Interest, The Times. В якості прикладів перекладу було використано переклад цих статей на на україномовних інтернет-ресурсах ВВС та Укрінформ. Всього було проаналізовано 113 статей англійською мовою та 58 їх перекладів на українську.

В роботі було застосовано такі **методи дослідження** та прийоми: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, описовий метод, метод суцільної вибірки та технології корпусної лінгвістики. Зокрема, було проаналізовано словникові визначення лексичних одиниць мови оригіналу та мови перекладу, задля глибшого розкриття значення ФО, можливості вживання ФО в тексті та його значення за допомогою контекстного аналізу, а також варіанти перекладу за допомогою методу порівняльного аналізу. Було узагальнено та систематизовано теортетичні дані на тему дослідження. Для відбору прикладів було використано метод суцільної вибірки та технології корпусної лінгвістики AntConc, що дозволило оптимізувати та прискорити процес аналізу та збору необхідних лексичних одиниць та їх перекладів на українську мову. Було детально описано результати проведеного дослідження дослідження. Для аналізу результатів був використаний системний підхід.

Наукова новизна роботи полягає в конкретизації та розширенні відомостей про використання фразеологічних одиниць в медіадискурсі та ефективних способах перекладу фразеологічних одиниць на основі проаналізованих автентичних текстів британських, американських видань (Foreign Affairs, Guardian, The New York Times, Global Times) та їх перекладів на українську мову.

Теоретичне значення роботи полягає в розгляді перекладацьких трансформацій, які використовуються при перекладі інтернет-статей, та їхніх особливостей, що сприяє розвитку теорії перекладу.

Практичне значення полягає в можливості застосування результатів дослідження в перекладах ФО. Окрім цього, дані матеріли можна застосовувати при підготовці до лекцій, спецкурсів з англійської мови, викладанні англійської мови з дисциплін «Стилістика англійської мови», «Перекладознавство». Також, практичне значення роботи ґрунтується на можливості застосування основних положень у навчальній роботі – в теоретичних курсах з лексикології та стилістики англійської мови.

Публікації. Тема дисертаційного дослідження була розглянута на III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Mechanisms of scientific and technical potential development». Тези на тему «Англомовна медійна фразеологія: структурно-семантичний, функційний та перекладацький аспекти» були опубліковані у Міжнародному електронному науково-практичного журналі «WayScience» в розділі «Філологія».

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділі та висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ

1.1.Зміст поняття «фразеологізм» у контексті сучасної наукової парадигми

Невід'ємною частиною будь-якої мови є фразеологізми або фразеологічні одиниці (далі – ФО). Фразеологізм – це унікальне для конкретної мови стійке словосполучення, яке характеризується постійним складом, структурою та має фіксоване значення. Лексичне значення ФО визначається сумою значень всіх слів, які входять до його складу, а не окремими елементами фразеологізму.

Лінгвісти використовують терміни: «фразеологічна одиниця», «фразеологічний оборот», «фразеологізм», «стійке словосполучення». Розмежування зазвичай проводиться між експресивними (expressive) та стилістичними (stylistic) конотаціями, а також маркерами регістру. До експресивних конотацій відносяться такі позначення: derogatory, taboo, euphemistic, jocular/humorous; до стилістичним: colloquial / informal, slang, formal, literary, archaic, foreign; до регістрів: позначення певного виду дискурсу, наприклад, economics, judicial, medical та ін [11, с. 125].

Протягом останніх кількох десятиліть дослідники звернули свою увагу на проблеми фразеології, внаслідок яких було позначено категоризацію англійських фразеологічних виразів. Фразеологізми мають різне походження: соціальне, культурне, політичне та історичне. Використання і значення фразеологізмів залежить від культури та історії народів, що використовують ці лексичні одиниці [21, с. 54-55].

Фразеологія визначається як не лише сукупність виразних мовних засобів, еквівалентних словам, але і як окремий рівень мови, де одиниці не мають прямого еквіваленту в словах, але взаємодіють з ними. Це тлумачення фразеологічних одиниць дозволяє включати до поняття фразеології

різноманітні виразні фрази, характерні для різних літературних стилів, а також цитати з літературних творів, вирази, прислів'я та приказки. Тим не менш,подібний підхід до визначення фразеології не є абсолютно строгим, оскільки не охоплює всі структурні та семантичні відмінності усіх видів ФО [5, с. 559].

У сучасних працях із медіа лінгвістики (Т. Добросклонської, Г. Солганика, Л. Дускаєвої, Л. Шевченко) поняття «фразеологізм» у контексті медійного дискурсу визначається як один із найяскравіших і дієвих лексичних одиниць у мас-медійних текстах, метою використання якого є емоційний вплив на індивідуальну та масову свідомість.

Наприклад, у працях А. Сеше висвітлюються ідеї про семантичну неподільність фразеологізму та внутрішню форму, що виявляється в широкій семантиці.

Праці К. Крюгера-Лоренца, А. Ширмера, Р. Кюфнера, С. Гайди, Б. Боголебської (німецька та польська фразеологічні школи) внесли нову (системно-функціональну) інтерпретацію в значення фразеологізму. Дослідники послідовно внесли ясність у тлумачення фразеології, виробивши її категоріальну сутність та вивчали фразеологію на межі семантики та прагматики, зазначаючи, що терміни idiom є ширшим поняттям за фразеологізм та є прецедентним висловлюванням.

Поняття фразеологізму вивчають також українські дослідники. Зокрема, Л. Дядечко, О. Стишов, Л. Шевчено та ін.. Л. Шевченко аналізує фразеологізми як знакову модель інтелектуального розвитку в українській мові. О. Стишов зазначає, що фразеологізми є новими одиницями, що творяться в масовій свідомості. Л. Кравець вказує на метафоричність фразеологізмів, а Л. Дядечко вивчає їх перифрастичну модель.

Як зазначає В. Н. Телія, «фразеологізм є загальною назвою семантично пов'язаних сполучень слів, які, на відміну від схожих з ними за формою синтаксичних структур, не творяться у відповідності до загальних закономірностей вибору та комбінації слів при організації висловлювання, а

відтворюються у процесі мовлення у фіксованому співвідношенні семантичної структури та певного лексико-граматичного складу» [55, с. 559].

О. М. Галинська [27, с. 72] трактує поняття фразеологізму по-іншому. Дослідниця зазначає, зо фразеологізм – це мовний знак, який загалом використовується для зберігання і передачі культурної інформації. Це категорія мовних знаків, які можуть виникати із семантичного поєднання слів та є окремими номінативними одиницями [12, с. 42].

Жуйкова В.М. розглядає поняття фразеології слов'янських мов через культурно-історичну призму слов’янських народів та приділяє значну увагу сакральним значенням фразеологізмів [28]. Це підтверджує, що виникнення ФО в своїй неподільній структурі відображає культурну сторону життя певного народу, його менталітет, усталені традиції та історичний розвиток, який пережила мова.

Тому, можемо стверджувати, що фразеологізми – це історично та культурно зумовлені поєднання слів конкретної мови з цілісним, образним значенням, яке не можна адекватно зрозуміти, аналізуючи лексичне значення кожного компоненту (слова) окремо. Фразеологізми прийнято розглядати як знаки непрямої номінації, тобто як мовні одиниці, що виникли на основі наявних в мовній системі знаків, шляхом їх семантичної трансформації Утворення ФО в мові називають фразеологізацією [28, с. 13]. Сьогодні лінгвістична галузь пов'язана з рядом міждисциплінарних питань, включаючи фразеологію, психолінгвістику, етнолінгвістику, когнітивну семантику та інші лінгвістичні дисципліни.

Фразеологізми сприяють експресивності мовлення, допомагають зробити мову більш образною, виразною та переконливою. Фразеологізми є поєднаннями слів та речень, які, на відміну від подібних до них за формою синтаксичних структур не виробляються відповідно до комбінації слів при організації висловлювання, а відтворюються у мовленні у фіксованому співвідношенні семантичної структури та певного лексико-граматичного складу [24, с. 559]. Фразеологізм є лексично неподільною, відтворюваною

одиницею мови, що складається з двох або більше ударних компонентів, стійких у своєму складі, структурі та цілісних за своїм значенням [4, с. 143].

Фразеологізми можуть виражати різноманітні процеси та стани, і важливу роль у їхній формуванні відіграє людський фактор. Це особливо помітно, оскільки багато фразеологізмів пов'язані з різними аспектами людської діяльності, включаючи перцептивні процеси. У цьому дослідженні ми розглядаємо фразеологізми як складову когнітивної діяльності людини, зокрема його перцептивну активність, та виділяємо клас фразеологізмів, які несуть в собі перцептивне навантаження [15, с. 28].

Фразеологізми відрізняються визначальними ознаками від вільних словосполучень, перш за все, завдяки своїй ідіоматичності, яка визначається семантичною нероздільністю фразеологізму. Ця властивість часто описується як переосмислення [34, с. 32].

Іншою характеристикою ФО є відтворюваність. Під цим терміном розуміється систематичне повторення мовних одиниць у мовленні, іншими словами, фразеологізм по своїй суті використовує готові мовні одиниці, надаючи їм інше значення.

Фразеологічні вирази також володіють характеристикою, яку можна визначити як стійкість. Стійкість означає неподільність одного компоненту фразеологізму від іншого. Одна з відмінностей між фразеологізмами та вільними словосполученнями полягає в семантичній цілісності ФО. Вона визначається як внутрішня нероздільність та нерухомість фразеологізму. Семантична цілісність призводить до повної або часткової втрати компонентами ФО окремого лексичного значення.

Ще однією значущою характеристикою фразеологізму є його складна структура, тобто – до складу фразеологічного виразу може входити цілий ряд слів, що нерозривні в своєму використанні. Це підводить нас до чергової важливої риси – відкритої та необмеженої побудови. Саме ця характеристика означає, що фразеологізм функціонує в мові як єдина нерозривна одиниця. Семантична єдність фразеологізмів може виявлятися в

широкому діапазоні: від неможливості вивести значення фразеологізму зі складу вхідних слів у ідіоматичних висловах (фразеологічних зрощеннях) до фразеологічних сполучень, де смисл випливає з значень, що входять у поєднання. Перетворення словосполучень в стійку ФО називають лексикалізацією [12, с. 63].

Існують різні погляди щодо визначення поняття фразеологізму та його характеристик. Зазвичай дослідники виокремлюють такі властивості ФО, як: окремість, відтворюваність, належність до словникового складу мови.

До конститутивних ознак фразеологізму відносяться:

- структурна оформленість (що входять до складу фразеологізму морфеми можуть виступати як самостійні одиниці за межами фразеологізму);
- граматична оформленість (наявність різних граматичних категорій);
- акцентологічне оформлення (наявність двох чи більше наголосів);
- лексичне значення (притаманне всьому фразеологічному обороту, а не окремим його компонентам);
- відтворюваність (відрізняється неподільністю);
- цілісність значення (значення кожного окремого слова не може висловити загальне значення всього фразеологізму);
- стійкість складу (компоненти у складі фразеологізму розташовані у строгому порядку);
- непроникність (фразеологізми не можуть бути доповнені іншими лексичними або граматичними формами в силу їхньої стійкості);
- семантична двоплановість (одиниці мають пряме значення);
- наявність експресивно забарвленого значення (фразеологічні одиниці відносяться до експресивно-забарвлених мовних одиниць [38, с. 54].

Вважається, що одна з перелічених ознак достатньо для того, щоб вважати словосполучення фразеологічним [37, с. 242].

Фразеологічною одиницею є стилістично марковане зв'язне словосполучення, яке характеризується семантичною злитістю компонентів, стійкістю значення та лексичного складу, яке, як актуалізація образного сприйняття етноколективів навколишньої дійсності, утворюється транспозицією значення або всіх компонентів, з яких складається фразеологізм.

А. Ховарт визначає ідіоми як фрази, які є стабільними та незмінними для кожної мови. Він пропонує чотири властивості збірної (prefabricated) мови:

1) шаблонна або обумовлена сутність виразів;

2) має психолінвістичні риси;

3) лексикалізація: коли певна одиниця мови, що складається з кількох слів, зберігається і розвивається, якби це була проста мовна одиниця;

4) стійкість, яка відноситься до ступеня гнучкості щодо заміни складових їх синонімами або змінами порядку слів у виразі [цит. за 16, с 35].

Таким чином, фразеологізм – це відносно стійке, відтворюване, експресивне поєднання лексем, що має (як правило) цілісне значення. Фразеологізм відрізняється від звичайного слова стійкістю значення, структурно-семантичними особливостями, сполучуваністю та ін. Тобто, фразеологізми характеризуються стійкістю граматичної форми їх компонентів (окремо оформленістю): кожен член поєднання фразеології вживається тільки в певній граматичній формі, яку не можна довільно змінювати. Фразеологізми вирізняються своєю відтворюваністю. Фразеологізми, на відміну від вільних словосполучень, не формуються безпосередньо в мові, натомість вони використовуються лише у тій стійкій формі, в якій вони закріпилися в мові.

Фразеологічні одиниці представляють собою нестандартний тип мовних одиниць, які, крім того, що називають і позначають фрагмент

дійсності як цілісний позамовний об'єкт, також виконують номінативну функцію. Стійкість фразеологізму передбачає ступінь неподільності його компонентів, що визначає межу неможливості або можливості внесення змін до фразеологізму. Це може стосуватися як додавання або виключення компонентів фразеологічної одиниці чи заміни будь-якого з компонентів аналогічним йому за тематичним рядом лексичною одиницею (структурна стійкість), так і зміни значення фразеологічного вислову (семантична стійкість).

1.2.Класифікація фразеологізмів та їх особливості

Існує безліч класифікацій фразеологізмів, над створенням яких працювали багато вчених. Оскільки ФО – є найяскравішим інструментом мови, який відображає реалії життя,історії та культури певного народу, то традиційним і найдавнішим принципом класифікації фразеологізмів за Л.П. Смітом є «тематичний» («thematic»). За цим принципом ФО класифікуються відповідно до їх джерела виникнення – сфери людської діяльності, життя, історії. Л.П. Сміт пропонує групи фразеологізмів, якими користуються моряки, рибалки, солдати, мисливці, або інші представники різних професій. У його класифікації можна знайти ідіоми, пов'язані з свійськими та дикими тваринами, сільським господарством, кулінарією, спортом, мистецтвом тощо.

За стилістичною класифікацією фразеологізми розділяються на книжкові та розмовні [34, с. 43]. За походженням фразеологізми діляться на споконвічні і запозичені [41, с. 32].

Сучасні науковці виділяють найбільш розповсюджену класифікацію фразеологізмів за семантичною злитістю компонентів. Таким чином, визначають фразеологічні зрощення, єдності та сполучення [37, с. 244]. Крім фразеологічних зрощень, єдностей, поєднань існує ще одна групу фразеологічних зворотів – фразеологічні вирази [41, с. 43].

Фразеологічні зрощення (Phraseological fusion) представляють собою семантично інтегровані, неподільні та абсолютно нерозкладні фразеологічні вирази, загальне значення якого точно не виводиться із значень його складових. Таким чином, фразеологічне зрощення характеризується немотивованістю значення, а також відсутністю окремих слів із самостійними значеннями. Наприклад: *kick the bucket (розм.) – померти, протягнути ноги, send smb. to Coventry – припинити спілкування з кимось, Kilkenny cats – запеклі вороги, смертельні вороги, red tape – бюрократія, тяганина* [80].

Цілісне значення фразеологічних зрощень не залежить від його складових компонентів: *To be in the sound / right mind – бути при здоровому глузді, To bother ones head, to rack ones brains – ламати голову, розкинути мізками, To have a gift of the gab, to have a ready – добре підвішений, To have an eye for smth – бути знавцем чогось, To have an unusual power of mind – володіти незвичайним розумом, To have smth at ones fingertips – знати як свої 5 пальців, be all thumbs – бути незручним, незграбним, Fools grow without watering – дурнів не жнуть і не сіють – вони самі народжуються; Fools rush in where angels fearto tread – дурням закон не писаний, be at smbs beck and call – бути завжди готовим до послуг; бути на побігеньках; brain of a pigeon – курячі мізки* [80].

Фразеологічні зрощення виникли на основі образних значень їх компонентів, але згодом ці переносні значення стали неочевидними з точки зору сучасної мови. Образність фразеологічних зрощень можна виявити лише через їх історичний контекст [8, с. 36]. Таким чином, фразеологічна одиниця відзначається унікальним значенням, яке не залежить від значень компонентів, з яких вона складається. У деяких ФО їх компоненти відображають загальне значення, але все ще вони вони мають притаманну їм єдність з семантичної точки зору [8, с. 43].

Отже, у фразеологічних зрощеннях втрачено зв'язок між прямим і переносним значеннями, при цьому переносне значення вважається

основним. Це ускладнює процес перекладу фразеологічних зрощень на інші мови [37, с. 170]. Фразеологічні зрощення мають ряд характерних ознак [13,с. 78]:

- до їх складу можуть входити так звані нейротизми;
- слова, які ніде, крім даного зрощення, не вживаються, є незрозумілими при окремому використанні в сучасній мові;
- до складу зрощень можуть входити архаїзми;
- вони є синтаксично неподільними;
- в більшості випадків в них неможлива перестановка компонентів;
- вони характеризуються непроникністю та не допускають до свого складу додаткових слів.

Багато фразеологічних зрощень синонімічні, наприклад: *to kick the bucket – to die; to send smb. to Coventry – to ignore і т.д.*

Фразеологічні єдності (Phraseological unity) – це звороти, у яких зберігається принцип семантичної роздільності компонентів, натяк на вмотивованість загального значення [7, с. 87]: *to spill the beans – видати секрет; to have other fish to fry – мати справи важливіші; to throw dust into smbs eyes – замилювати очі, заговорювати зуби; to burn ones fingers – обпектися на чому-небудь; to throw mud at smb. – поливати когось брудом; to be narrow in the shoulders – не розуміти жартів; to paint the devil blacker than he is – згущувати фарби; to put a spoke in smbs wheel – вставляти палиці в колеса; to hold ones cards close to ones chest – тримати в секреті, не розголошувати що-небудь, мовчати, тримати язик за зубами.* [80].

В цілому, фразеологічні єдності – це такі словосполучення, в яких значення всієї єдності зумовлено значеннями її і може бути зрозумілим виходячи із окремого значення кожного окремого слова: зробити з мухи слона; тримати камінь за пазухою. Значення важливого слова не надто далеке від його звичного окремого значення. Це значення утворюється внаслідок узагальненого переносного значення вільного словосполучення і є результатом образного метафоричного переосмислення словосполучення.

Фразеологічні зрощення та єдності представляють собою семантично цілісні, неподільні мовні одиниці. Фразеологічні зрощення та єдності здебільшого мають власний еквівалент у вигляді слова або словосполучення. Натомість, значення фразеологічних сполучень та висловів розділено семантично, що дозволяє розуміти їх без зайвих зусиль, що стосуються окремих слів, що входять до фразеологізмів [7, с. 87].

На відміну від фразеологічних зрощень, де образний зміст розкривається тільки діахронічно, у фразеологічних єдностях образність, переносні значення розглядаються з точки зору сучасної мови. Недарма академік В. Виноградов вважає образність характерною ознакою тільки фразеологічних єдностей [12, с. 62]. Для розуміння фразеологічної єдності потрібно кожен його компонент розглядати в його переносному значенні: вираз to *make a mountain out of a molehill – робити з мухи слона,* тобто сильно перебільшувати що-небудь, дослівно означає робити гору з нірки крота. Цей вираз має сенс тільки в тому випадку, якщо слово *molehill* розглядається в значенні *щось незначне, маленьке*, а слово *mountain – щось дуже велике та значне.*

До складу фразеологічних єдностей не можуть входити слова, що є незрозумілими з точки зору сучасної мови. До характерних ознак фразеологічних єдностей можна віднести наступні особливості [13, с. 23]:

- яскрава образність і похідна від цього можливість збігу з паралельно існуючими словосполученнями *(to throw dust into smbs eyes – замилювати очі, збивати з пантелику, to burn bridges – спалювати мости);*
- збереження семантчної структури окремих елементів ФО *(to put a spoke in smbs wheel – пхати палиці в колеса, заважати планам);*
- неможливість замінити одні компоненти на інші *(to hold ones cards close to ones chest – тримати язик за зубами);*
- емоційно-експресивна забарвленість відіграє вирішальну роль (to paint the devil blacker than he is – малювати чорта страшніше, ніж

він є);

- здатність мати синоніми як окремими словами, так і з іншими ФО *(to gild refined gold – to paint the lily).*

Фразеологічні сполучення (Phraseological collocations)– це усталені звороти, що утворюються завдяки реалізації слів як з вільним, так і з фразеологічно зв'язаним значенням: *a bossom friend – щирий друг; a pitched battle – запекла сутичка; bear a grudge – образитися; (To have) a narrow escape – врятуватися дивом; to frown ones eyebrows – насупити брови; a Sisyphean labor – Сізіфова праця; rack ones brains – ламати голову (посилено думати, згадувати); to pay attention to smb. – звернути на кого-небудь увагу,* і т.д.

На відміну від фразеологічних зрощень і фразеологічних єдностей, які мають нерозкладне цілісне значення, фразеологічні сполучення відрізняються смисловою розкладеністю [13, с. 69], тобто один з компонентів ФО буде вживатися в прямому значення. До характерних ознак фразеологічних сполучень можна віднести наступні особливості [7, с. 89]:

- в фразеологічних сполучень допустима варіативність одного з компонентів;
- стрижневе слово можна замінити синомом;
- можлива перестановка компонентів ФО;
- можливе включення значень окремих компонентів.

Відповідно до походження, англійські фразеологізми можна класифікувати на три основні категорії:

1. Фразеологічні вирази, що існують у англійській мові здавна;

2. Фразеологічні вирази, які були запозичені з інших мов;

3. Фразеологічні одиниці, запозичені з американських варіантів англійської мови.

За класифікацією Телія В. Н. існує шість класів фразеологізмів. У кожному фразеологічному складі є «ядро», тобто, класи фразеологічних одиниць [14, с.34]:

1) ідіоми;

2) фразеологізми аналітичного типу значення – фразеологічні сполуки, які безпосередньо взаємодіють з одиницями лексико-семантичної системи мови

3) перимії (прислів'я і приказки), що володіють як прямим, так і переносним значенням.

4) кліше;

5) мовні штампи;

6) крилаті вислови.

Структурно фразеологізми можна розділити на дві основні категорії: фразеологізми, які відображають будь-яке явище реальності, і фразеологізми, що виступають комунікативними одиницями, передаючи цілі повідомлення.

Отже, у даному підрозділі, ми розглянули основні класифікації фразеологізмів, запропоновані українськими та зарубіжними вченими та розглянули їх особливості.

1.3. Характерні особливості фразеологізмів в медійних текстах

Текст у медійному стилі характеризується високою інформаційною насиченістю та спрямований на те, щоб читач або слухач правильно засвоїв його, виділив для себе потрібну інформацію, а також відчув частину емоційного впливу. Властивість медійного стилю полягає у використанні лексики з емоційним відтінком, соціополітичних термінів, логічності та оцінковості. Окрім об'єктивної лексики, використовуються фразеологічні вирази та вишукана лексика; медійний текст відрізняється короткими реченнями, бездієслівними конструкціями, риторичними запитаннями, вигуками, повторами, тощо. Таким чином, розуміння емоційного забарвлення визначається факторами, такими як семантична структура тексту, психоемоційний тон, рівень інформаційності та емоційно-психічний стан адресата [16, с. 43].

Особливістю медійного дискурсу є використання емоційно забарвленої лексики, термінів суспільно-політичного спрямування, логічності та вираженої оцінковості. У даному дослідженні використовується термінологія з економіки, освіти, політики, кіно, мистецтва, охорони здоров'я та інших галузей. У публіцистичному дискурсі реалізуються дві ключові функції мови. Перша – інформаційна, спрямована на передачу повідомлень коротко та чітко. Друга – маніпулятивна, яка має на меті впливати на громадську думку щодо різних громадських чи політично значущих питань [17, с. 32].

До прикладу, тексти друкованих видань (газетні та журнальні статті) можуть повсякчас мати розмовну та жаргонну лексику, яка використовується для створення образів подій та передачі вражень журналіста адресату.

Сьогодні меда технології намагаються охопити для якомога більшу аудиторію через засоби масової комунікації. Саме тому, різноманіття медійних текстів розповсюджується на інтернет-статті, короткі рекламні лозунги, телебачення, кіно та радіо, фільми, газети, журнали, брошури, книги, листівки і т.д. Одним зі способів привернення реципієнта є використання слів та виразів, що запам’ятовуються. Особливо це стосується коротких лозунгів та заголовків статей.

Сучасний медійний дискурс функціонує як комплексний інструмент, спрямований на головну мету медіа як соціального інституту – забезпечення різнобічного впливу на масову аудиторію через інформування та оцінку наданої інформації [73, с. 249]. Він виступає посередником між мовленнєвою діяльністю автора (журналіста з суб’єктивними поглядами на описану подію) та тим, хто сприймає та інтерпретує інформацію в засобах масової інформації відповідно до свого інтелектуального та культурного рівня, а також моральних бачень, компетенції та ерудиції. Такий медійний текст представляє собою лінгвотвірний процес конкретного соціального інституту.

Параметри виділення різних типів медіадискурсу відповідають когнітивним установкам адресанта, характеристикам цільової аудиторії,

лінгвістичним і екстралінгвістичними стратегіям подачі інформації. Медіадискурс, представлений в друкованому виданні, також має свою типологію. Так, при аналізі друкованих видань, Е. О. Менджерицька говорить про наступних типах дискурсу: дискурсі «якісної» преси; дискурсі «популярної» преси, що включає дискурс жовтої преси і дискурс глянцевих журналів; дискурс спеціалізованих видань, таких як наукові та науково-популярні журнали [7, с. 78].

Особливість медійного дискурсу полягає в його орієнтації на широкого адресата. Крім цього, у сучасній епохі "загальної інформаційності суспільства" медіадискурс отримує міжнаціональний характер, втілюючи соціальну та культурно-історичну пам'ять конкретних мов. На думку, Н. Лумана, майже все, що нам відомо про навколишній світ і суспільство, ми дізнаємося через засоби масової інформації, до яких, однак, відчуваємо недовіру, підозрюючи в маніпуляції [18].

В рамках дискурсу медіа здійснюється вплив на суспільну свідомість, часто з використанням маніпуляційних технологій. Фукція маніпуляції громадською думкою «владно витісняє» на початку XXI ст. всі класичні функції мас медіа – інформаційну, контролюючу, освітню та ін. [8].

Отож, подібний мовний вплив спрямований на приховане спонукання реципієнта до певних дій; а також приховане впровадження в його свідомість бажань, відносин, установок, здійсненню інтересів відправника повідомлення, які не обов'язково збігаються з інтересами реципієнта [13, с. 19]. Транслюючи власну реальність, засоби масової інформації стають посередниками у формуванні ставлення людей до реального світу.

Існують різні способи мовного впливу в медійному дискурсі. Вибір конкретних мовних засобів впливає на процес сприйняття і відтворення дійсності.

У медійних текстах використовується розмовна та жаргонна лексика з метою створення образу подій і передачі вражень журналіста аудиторії. У комунікативному вимірі медійний дискурс виступає як система, що

складається з повідомлення, комунікатора (адресанта) та цільової аудиторії (адресата), які взаємодіють через канал руху інформації. Характеристика фактора комунікатора (адресанта) визначається тим, що відправником повідомлення є індивідуально-колективний суб'єкт, представник медіа спільноти. Автором тексту подібного жанру може бути не лише окремий журналіст, а й колектив журналістів, як у редакційних статтях, де до уваги береться колективна позиція або певна ідеологія видання.

Орієнтація медійного дискурсу на масову аудиторію виявляється через універсалізацію та спеціалізацію. Універсалізація виражається у спрямованості на масову аудиторію, що відзеркалюється у передачі різних видів інформації (інтеграція інформації), тоді як спеціалізація відображає намагання медіа диференціювати свою продукцію з урахуванням специфіки різних категорій одержувачів, що призводить до збільшення частки певних видів інформації (диференціація інформації) [19, с. 67].

Зокрема, повсякчасне використання ФО в медіатекстах зумовлено прагненням до досягнення семантичної та стилістичної самобутності медіа тексту, впізнаваності висловлювань та лозунгів, а також надає тексту додаткову емоційність. Змістовність емоційного розуміння визначається наступним рядом факторів: семантичною структуризацією тексту і його поданням, психоемоційним посилом, рівнем інформованості та емоційно-психічним самопочуттям реципієнта [5, с. 276].

Варто розуміти, що медіа тексти відображають мовну ситуацію в країні, соціальній групі чи середпевної спільноти, використовуючи ті лексичні одиниці, які є загальновживаними серед громадськості в певний проміжок часу та в певній ситуації. Саме тому, часто медіа тексти надають нових лексичних значень та забарвлень, зокрема використовуючи фразеологізми.

Основними особливостями ФО є метафоричність, конотативність, емоційність (експресивність), які особливо важливі для медіа текстів, адже збагачують медійну мову новими відтінками та значеннями.

Так, аналізуючи медіа тексти політичної тематики, ми виявили, що ФО є ефективним способом маніпуляції громадською думкою. Особливістю медіа текстів цього спрямування є те, що політична медійна фразеологія є елементом мовної гри та основою для гасел, що запам'ятовуються громадськістю.

Специфіка технічного аспекту медійного дискурсу визначається його каналом інформації, який різноманітний у використанні семіотичних можливостей для передачі повідомлень. Мовлення в медійних текстах включає природну (живу) мову, якою люди спілкуються повсякчас, у письмовій формі, а також іконічні елементи (фотографії, малюнки, карикатури) та різні шрифтові виділення. Ці тексти виступають як посередники між авторською мовленнєвою діяльністю, що відзначена власними політичними уявленнями, та аудиторією, яка сприймає і тлумачить інформаційні повідомлення відповідно до свого інтелектуально-культурного рівня, моральної позиції, політичної компетенції і ерудиції. Медійний текст є ключовим елементом політичного медійного дискурсу, представляючи собою мовнотворчий процес в рамках певного соціального інституту.

Основною метою медійного дискурсу є введення нового знання про певну ситуацію або подію, виражене вербально і визначене комунікативними канонами політичного спілкування. Для досягнення цієї мети необхідно вирішувати конкретні завдання, включаючи доведення, аргументацію та систематизацію інформаційного матеріалу, а також вплив на адресата. Основним завданням є спроба автора тексту вплинути на перегляд події, явища чи ситуації адресатом будь-яким зручним для цього способом [22, с. 23].

Автор медійного тексту, відштовхується від бажання передати певну інформацію, тому приділяє значну увагу прагматичному контексту, в якому ця інформація буде сприйнята, і враховує його у ході дискурсу. Таким чином, одним із ключових аспектів медійного тексту є його адресність, що визначається орієнтацією на конкретного адресата інформації [24, с. 161].

Також характерною рисою англомовного тексту є експресивність, що не властиво для мас-медіа. Тому перекладач має враховувати всю повноту експресивних, лексичних і граматичних засобів мовних одиниць і перекладати англомовниий медійний текст так, щоб вони були доступні розумінню українського глядача.

У текстах англомовних ЗМІ важливо використовувати фразеологізми як елемент іронії, що є стилістичним засобом, що дозволяє вносити висловлювання з іншим сенсом, відмінним або протилежним від прямого значення. Значну роль також відіграє гіпербола, яка використовується для перебільшення з метою підсилення сенсу та емоційності висловлювання. Метафора, що ґрунтується на перенесенні назви та властивостей одного об'єкта на інший через їхню схожість, також є важливим засобом виразності. Метонімія, яка базується на суміжності та асоціаціях між об'єктами, використовується для перейменування та заміщення одного слова іншим.

Метафоричність ФО дозволяє глибше передати сутність подій та відношення автора тексту в медіа статтях, лозунгах, брошурах та коротких повідомленнях, які мають глибинний сенс.

Орієнтація медійного дискурсу на масову аудиторію характеризується універсалізацією та спеціалізацією. Універсалізація визначається орієнтацією на масову аудиторію, що відображається на передачі різних видів інформації (інтеграція інформації); спеціалізація відображає прагнення засобів масової інформації диференціювати свою продукцію з урахуванням специфіки певних категорій одержувачів, що спричинює збільшення частки певних видів інформації (диференціація інформації) [15, с. 27].

Специфіка медіаканалу інформаційного дискурсу полягає в його технічній природі і виражається у різноманітті семіотичних можливостей, якими медіатексти володіють як технічні засоби передачі повідомлень. У медійних текстах використовується натуральна мова в письмовій (друкованій) формі, а також знакові символи (фотографії, малюнки, мультфільми), різні підбори шрифтів. [17].

Отже, ключовими компонентами медійного дискурсу є комунікатор, реципієнт, об'єкт повідомлення (подія, про яку повідосляється в медіа тексті), прагматична інтенція та вплив на реципієнта. Характерною рисою медійного дискурсу є висока інформаційна насиченість і виразно виражена прагматична орієнтація. Для механізму впливу важливі моменти включають глибоко продумані мотиви, які становлять основу відповідної комунікації, вербальний компонент, що ефективно здійснює логіко-емоційний вплив на аудиторію.

Англомовні медійні тексти в цілому визначаються застосуванням кліше, штампів, стереотипів, а також лексики з емоційними і експресивними конотаціями, разом із фразеологічними виразами, які служать засобами маніпуляції фактичною інформацією.

Головною метою медійного дискурсу є формування нових знань щодо конкретної ситуації або події, представлених у вербальній формі та обумовлених комунікативними канонами політичного спілкування через засоби масової інформації. Досягнення цієї мети передбачає вирішення конкретних завдань, включаючи доказ, аргументацію і систематизацію інформаційного матеріалу, а також вплив на адресата. Завдання автора полягає в спробі вплинути на зміну поглядів реципієнта щодо поданої події, явища або ситуації [22, с. 23].

Висновки до першого розділу

Таким чином, фразеологізм – це відносно стійке, відтворюване, експресивне поєднання лексем, що зазвичай має цілісне значення. Фразеологізм відрізняється від звичайного слова стійкістю значення, структурно-семантичними особливостями, сполучуваністю та ін. Отже, фразеологізми відрізняються сталістю граматичної форми їх складових (яка є незмінною): кожен елемент висловлення вживається тільки у конкретній граматичній формі, яку неможливо змінити. Фразеологізми володіють властивістю відтворюваності. На відміну від вільних словосполучень, які

формуються безпосередньо в мові, фразеологізми використовуються лише в сталих конструкціях, в яких вони закріплені в мові.

ФО є нестандартним типом номінативних одиниць. Позначаючи іменем та описуючи фрагмент дійсності як цілісний позамовний об'єкт, вони також виконують номінативну функцію. Стійкість фразеологізму передбачає ступінь неподільності його складових, межа, яку не можна перейти щодо змін у фразеологізмі. Це включає додавання, вилучення або заміну компонентів фразеологічної одиниці або заміну будь-якого з компонентів еквівалентним лексичним елементом (структурна стійкість) та в усвідомленні значення фразеологічного вислову (семантична стійкість).

За своєю структурою фразеологізми поділяються на дві категорії. Це номінативні фразеологізми, які називають будь-яке явище дійсності, та фразеологізми, які є комунікативними одиницями і передають цілісне повідомлення.

Компонентами медійного дискурсу є: комунікатор (автор медіа тексту), реципієнт (особа, якасприймає текст), об'єкт повідомлення (подія, якаописується в тексті), прагматична інтенція та вплив на читача (реципієнта). Особливістю медійного дискурсу є його висока інформативність та виразна прагматична спрямованість. Для механізму політичного впливу ключовими є ретельно розроблені мотиви, які служать основою відповідної комунікації, вербальний компонент, що імпліцитно або експліцитно здійснює логіко-емоційний вплив на читача. Загалом, англомовні газетні тексти відрізняються використанням кліше, штампів, стереотипів, лексики з емоційними та експресивними конотаціями, а також евфемізмів і перифраз, майстерним маніпулюванням фактичною інформацією. У англомовному медійному тексті також важливим стильовим засобом є використання іронії, яка передбачає відхилення сенсу висловлення від прямого значення, що призводить до антитези або контрасту. Велике значення також має гіпербола – перебільшення, спрямоване на зміцнення сенсу і емоційності висловлення. Однак найсуттєвішим стильовим прийомом

є метафора, яка полягає в передачі назви та властивостей одного об'єкта за рахунок їх перенесення на інший через схожість. Метонімія, що базується на суміжності чи асоціації об'єктів, використовується для перейменування та заміщення одного слова іншим.

Основними особливостями ФО є метафоричність, конотативність, емоційність (експресивність), які особливо важливі для медіа текстів, адже збагачують медійну мову новими відтінками та значеннями. Так, аналізуючи медіа тексти політичної тематики, ми виявили, що ФО є ефективним способом маніпуляції громадською думкою.

РОЗДІЛ 2
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ

2.1.Сутність медійного дискурсу

Медійний дискурс використовує мову в її сучасному стані. Головною орієнтацією лінгвістики сучасності є саме антропоцентрична парадигма, яка виводить орієнтованість на людину на перший план. Дослідження текстів з точки зору орієнтації на людину включає в себе використання терміну "дискурс". Це поняття полягає в тому, що текст трактується з урахуванням його взаємодії з екстралінгвістичними (позамовними) чинниками. До таких чинників відносять соціальні, культурні, психолінгвістичні, етнічні, а також намір адресанта, мовну ситуацію, тощо [10, с. 9-12, 155-169]. Саме тому, дискурс – це цілеспрямована соціальна дія, компонент, який бере участь у взаємовідносинах між людьми і механізмах їх свідомості, включаючи когнітивні процеси.

Дискурс є сукупністю текстів, що виникають в результаті взаємодії авторських намірів, складного комплексу можливих реакцій читача та самого тексту. Тобто текст маємо розглядати з огляду на контекст подій, в якому текст використовується. Реалізація дискурсу в ідейно-тематичній єдності залежить від тісної та динамічної взаємодії в межах конкретного культурно-історичного контексту, що створює підґрунтя для визначення різних видів дискурсу.

Дискурс представляє собою специфічне використання мови, що визначається особливою граматикою, лексикою, правилами вживання слів і синтаксису, а також унікальною семантикою. Поняття дискурсу не обмежується рамками тексту чи текстів, а охоплює вербалізований ментальний простір різних наук.

Таким чином, дискурс – це не лише текст, але і конкретний матеріальний об'єкт, що відображає специфіку міжособистісної взаємодії в

процесі створення інформаційного середовища в певній сфері діяльності [10]. Варто зазначити, що дискурс має багатоаспектний характер, і будь-які спроби зведення його до одного чи двох вимірів є очевидно недостатніми [28, с. 49]. Ця багатозначність виявляється в дискурсивному аналізі, який розглядає дискурс як процес та структуру, пов'язані з мовою, мисленням і соціальними аспектами, пов'язаними зі значенням [10].

Дискурс неможливо відокремити від мовної особистості. За словами Т. Ф. ван Дейка, дискурс є важливою частиною соціокультурної взаємодії, що характеризується такими особливостями, як інтереси, цілі та стилі [70, с.74].

В контексті текстів медіа спрямування термін "дискурс" став використовуватися з розвитком комунікативно-діяльнісного підходу. Медіатексти мають відкритий та взаємодіючий характер. Тобто, в межах цього підходу текстова система отримує асоціативно-образний характер як для адресанта, так і для адресата. Дискурс розглядається як комунікативна ситуація з конкретними умовами спілкування та сприймається як цілеспрямована соціальна дія – процес взаємодії між адресантом і адресатом з огляду як на мовні, так і на позамовні чинники.

Текст в такій ситуації слугує відображенням дійсності у вигляді письмового варіанту мови та характеризується завершеністю [70]. Тексту властива складна та комплексна структура з функціонально-стильовою ознакою. Він є нефіксованим за алгоритмізацією, м'яким в аспекті роз’яснення задуму, а також дескриптивним з елементами деонтичності і аксіологічності текстів з функціонально-прагматичного погляду, а також цілісним та зв'язним.

В ряді досліджень ці поняття часто розглядаються окремо одне від одного. Важливою є відмінність тексту та твору, який є художнім цілим. Текст — це не твір, а лише його запис, графічна та в значній мірі умовна структура, що може представляти твір та дозволяти рецепієнту його сприймати [11, с. 37]. Це визначення дозволяє розглядати поняття "твір" як

більш загальне поняття, що включає в себе не лише текст, але й світ художніх образів, реалій та сприйняття.

Ролан Барт розглядає досліджувані концепції за характерними особливостями. Зокрема, твір представляє собою завершений, цілісний і остаточний результат авторської концепції, у той час як текст вважається лише проміжним станом, що ілюструє роботу над концепцією, не обмежену структуруванням та відповідністю конкретним рамкам літературного мистецтва [67].

Головна характеристика тексту полягає в тому, що він може та призначений функціонувати вдалині від часу і місця його створення. Таким чином, текст, будучи відповідальною мовною акцією, ретельно працюється та полірується його творцем [27, с. 258].

Однак для тих, хто володіє мовою, сприйняття твору визначається, насамперед, через призму особливостей власної культури та пов'язаних з нею реалій. У той час як у представників іншої культури можуть виникати труднощі у розумінні того самого тексту, особливо якщо він читається не рідною мовою. Це може становити проблему з адекватністю перекладу твору.

Аналіз дискурсу в широкому розумінні розглядається як один з методів дискурсивного аналізу, що полягає в розритті феномену соціальної діяльності людини. Даний метод досліджує процес виникнення ідей в суспільстві та що впливає на його формування. В тексті аналіз дискурсу дозволяє структурувати та якісно проаналізувати певний текст, базуючись на кількох методологічних засадах, які описують конструктивний характер мов. При проведенні аналізу до уваги береться не тільки текст, але й контекст. Текст створюється для специфічного виду спілкування, зорієнтованого на конкретний тип комунікантів та визначений особливим розподілом ролей між ними. Це призводить до дискусій щодо характеру медіа дискурсу, а ідея, що літературний текст як специфічна сутність не має дискурсу, іноді стає обговорюваною. Крім того, погляд, що літературний текст і його сприйняття не можуть бути розглянуті як прямі компоненти єдиного комунікативного

акту, також викликає розбіжності. В спілкуванні використовується спеціальний код для передачі інформації та засоби впливу на слухача чи читача. Створення тексту не відбувається стихійно або безпосередньо. Автор тексту має певну мету та ідею, яку він вкладає в створений текст, тому керується певними установками, комунікативними намірами та методами естетичного впливу на цільову аудиторію [66].

Зважаючи на відсутність загальноприйнятої думки щодо визначення термінології, важливо розуміти значення, яке вкладається. Варто зазначити, що дискурс відображає когнітивне сприйняття тексту реципієнтом. Дискурс – це об'єкт міждисциплінарного дослідження. Ця концепція є складною та об’єднує в собі не лише лінгвістичні чинники, а позамовні: прагматичні, соціокультурні, психологічні, які й вибудовуть загальну картину світу в якій текст сприймається реципієнтом базуючись на різних аспектах. Таких як: історія, особливості культури, політична ситуація, бачення самого реципієнта, його моральні якості, психологічний стан, різні аспекти під час розуміння, індивідуальне володіння мовою, тощо.

Це означає, що залежно від ряду чинників, кожен мовознавець може по різному трактувати значення. Дискурс представляє собою виявлення словесного повідомлення, яке переносить предметно-логічну, естетичну, образну, емоційну та оцінну інформацію в розуміння тексту реципієнтом .

Отже, дискурс, який розглядається як особлива форма комунікації, представляє собою розгорнуту та насичену сенсами комунікацію між автором, читачем і текстом. Ця комунікація виявляє взаємодію між авторськими намірами і реакціями читача, перетворюючи твір у простір семіосфери. Авторська концепція проблеми виявляється у відкритій структурі тексту, яка, в свою чергу, викликає у читача конкретні асоціації та вказує на зв'язок із культурною традицією.

Особливе місце в таксономії дискурсу займає дискурс ЗМІ, або медіадискурс.

Медійний дискурс – це сукупність мовних практик і продуктів мовної діяльності у сфері масової комунікації, в тому числі принципів їх взаємодії. В інших джерелах є інформація про те, що медійний дискурс – це, в першу чергу, сукупність усіх процесів і похідних мовної діяльності в галузі засобів масової інформації, в тому числі й питання їх координування з усіма його складнощами. І, нарешті, медійний дискурс – це феномен, що включає соціальні, культурно-ідеологічні, економічні, техніко-технологічні та інші параметри.

Масово-інформаційний дискурс є не стільки передачею певної інформації адресанту, скільки формуванням образу думки людини, яка отримала цю інформацію. Основними ознаками медіа дискурсу є :

- групова співвіднесеність (адресант поділяє погляди та ціннісні орієнтири своєї групи) [6]:

There's a good reason why your parents wanted you to choose sensible friends. New research has revealed that risky behaviour is contagious. The same study also found people shy away from daredevil behaviour if others turn away from it too. Є вагома причина, чому ваші батьки хотіли, щоб ви вибирали розумних друзів. Нове дослідження показало, що ризикована поведінка є заразною. Те саме дослідження також показало, що люди уникають сміливої поведінки, якщо інші також відмовляються від неї

Головним ціннісним орієнтиром є правильна поведінка, адресантом якого є конкретна група – батьки. У той же час, дана інформація буде цікава і зрозуміла не тільки об'єкту, а й представникам інших груп, що говорить про масову спрямованість, інсценованість медійного дискурсу, які мають вплив на кілька груп одночасно.

- публічність (відкритість, орієнтованість на масового адресата) [6]: *Real Madrid striker Karim Benzema has fuelled speculation regarding his future after posting a picture on Instagram that shows him hugging his daughter Melia. Нападник «Реал Мадрид» Карім Бензема поставив під загрозу свою майбутню кар'єру після розміщення фотографії в Instagram, де він обіймає*

свою дочку Мелію. На задньому плані фотографії знаходиться шапка із символікою футбольного клубу «Манчестер Юнайтед», що конкурує, що по суті дискредитує Бензема в очах його команди.

- дисенсна орієнтованість (створення положення дисенсу – незгоди, протиріччя – з подальшою дискусією) [6]. *Should women explain gaps in their resume after raising a family? Controversial study says being honest will help land them a job. Previous evidence suggests women with families are discriminated against. Some say study is too far removed from the actual job-hunting experience* [11]. *Чи мають жінки пояснювати прогалини у резюме після створення сім'ї? Дослідження порушують спірні питання, що саме чесність допоможе їм влаштуватися працювати.*

Попередні дані свідчать про те, що жінки з сім'ями піддаються дискримінації. Деякі вважають, що результати досліджень мають мало спільного з фактичним досвідом пошуку роботи.

Говорячи про медіадискурс у широкому розумінні, можна відзначити, що головною та невід'ємною рисою є, безумовно, не стільки орієнтованість на громадськість, скільки формування та трансформація думок та поглядів адресантів відповідно до існуючої реальності.

Мас-медійний дискурс також відрізняється різноманітністю і включає такі типи як політичний, журналістський, медійний, радіодискурс, і т.д. Параметри виділення різних типів медіадискурсу відповідають когнітивним установкам адресанта, характеристикам цільової аудиторії, лінгвістичним і екстралінгвістичними стратегіям подачі інформації. Медіадискурс у друкованому виданні можна класифікувати за різними типами. При аналізі друкованих видань можна виділити такі види дискурсу: дискурс «якісної» преси; дискурс «популярної» преси, що включає дискурс жовтої преси і дискурс глянцевих журналів; дискурс спеціалізованих видань, таких як наукові та науково-популярні журнали [7, с. 78].

Особливість медійного дискурсу полягає в його спрямованості на масового читача. Крім того, у сучасну епоху "тотальної інформатизації

суспільства" медіадискурс отримує міжнаціональний характер, вбираючи в себе соціальну і культурно-історичну пам'ять конкретних мов. На думку Н. Лумана, майже все, що нам відомо про навколишній світ і суспільство, ми дізнаємося через засоби масової інформації, до яких, однак, відчуваємо недовіру, підозрюючи можливість маніпуляції [18].

У межах медійного дискурсу відбувається вплив на громадську свідомість, часто застосовуючи маніпуляційні технології. У XXI столітті функція маніпуляції громадською думкою в суттєвий спосіб витісняє всі класичні функції мас-медіа, такі як інформаційна, контролююча, освітня та інші [8]. Маніпуляція визначається як мовний вплив, спрямований на неявне, приховане спонукання адресата до вчинення конкретних дій. Це також включає приховане введення в його свідомість бажань, відносин і установок, що спрямовані на здійснення інтересів відправника повідомлення, які не обов'язково збігаються з інтересами адресата [13, с. 19]. Констатуючи власну реальність, засоби масової інформації стають посередниками в формую Констатуючи власну реальність, засоби масової інформації стають посередниками у формуванні ставлення людей до реального світу.

Існують різні способи мовного впливу в медійному дискурсі. Вибір конкретних мовних засобів впливає на процес сприйняття і відтворення дійсності.

Медіадискурс представляє собою функціонально-обумовлений вид дискурсу, який охоплює усю сукупність мовних практик та результатів мовної діяльності в сфері масової комунікації у всій їх різноманітності та взаємодії [1]. Основою для формування уявлення про те, як представляється реальність в ЗМІ, є дослідження медіатекстів.

Медійний дискурс представлений кількома основними типами медіатекстів, що традиційно виділяються у вітчизняних та зарубіжних класифікаціях: 1) новини; 2) інформаційна аналітика; 3) публіцистика чи авторські тематичні матеріали; 4) реклама.

Таким чином, категорія дискурсу об'єднує в єдине ціле вербальну складову комунікації і її екстралінгвістичні компоненти як соціокультурного, так і ситуативно-контекстного характеру. Сучасні лінгвісти визначають різні типи дискурсу, проте, немає чітких критеріїв, що демонструють відмінність між цими двома типами в силу їх різноманіття.

Розглянувши типи дискурсу, ми можемо зробити наступні узагальнення.

1. З урахуванням багатоаспектності дискурсу його загальна класифікація повинна бути побудована з урахуванням різних підстав, таких як тематика, сфера комунікативної діяльності, жанрові особливості, характер суб'єкта та часові параметри, тощо.

2. Врахування різних аспектів при аналізі типології дискурсу дозволяє визначити місце конкретного тематичного типу дискурсу, а також створити приблизну загальну схему, за якою можна класифікувати всі види дискурсів, з можливістю доповнення їх специфічними аспектами.

2.2.Лінгвістичні особливості медійного дискурсу

Англомовний медійний матеріал має високу інформаційну насиченість та спрямований на те, щоб реципієнт зрозумів його правильно, виділив для себе необхідну інформацію і отримав емоційний вплив. В цьому випадку розуміння емоційного змісту визначається такими факторами, як семантична структура тексту та його подання, психоемоційне вплив, рівень інформованості та емоційно-психічний стан реципієнта [5, с. 276].

Характерна особливість медійного стилю – наявність емоційного забарвлення лексики, суспільно-політичної лексики, логічності, оцінковості. В публіцистичних текстах використовується нейтральна лексика як спосіб інформування громадськасті, проте широке розповсюдження отримала фразеологія та висока, книжкова лексика. Медійний текст вирізняється активним використанням коротких пропозицій, бездієслівних фраз, риторичних запитань, вигуків, повторів та інших прийомів привернення

уваги читача чи слухача. У цьому стилі виявляється значне різноманіття тем, залучаючи лексику з різних сфер, таких як економіка, освіта, політика, кіно, мистецтво, охорона здоров'я і інші. Інформація в цьому стилі призначена впливати на почуття та розум глядача, орієнтована на широку аудиторію, яка не є фахівцями в галузі. У медійному дискурсі втілюються дві основні функції мови. Перша - інформаційна, що передбачає передачу повідомлення аудиторії протягом короткого часу. Друга важлива функція - маніпулятивна, яка спрямована на вплив на думку громадськості стосовно будь-якої громадської або політично значущої проблеми [18].

Часто в медійних текстах автори використовують як розмовну, так і жаргонну лексику, завданням якої є створення образ подій та передача емоційного враження автора реципієнту. У комунікативному аспекті медійний дискурс виступає як система, яка включає повідомлення, комунікатора (адресанта) та цільову аудиторію (адресата), пов'язаних між собою каналом передачі повідомлення. Особливість комунікатора (адресанта) полягає в тому, що відправником повідомлення є індивідуально-колективний суб'єкт, представник ЗМІ. Автором медійного тексту може бути не лише окремий журналіст, але і колектив журналістів, як у редакційних статтях, де висловлюється колективна позиція видання, що виражає думку певної ідеологічної платформи.

Орієнтація медійного дискурсу на суспільство визначається двома аспектами: універсалізацією та спеціалізацією. Універсалізація проявляється в спрямованості на масову аудиторію та передачі різноманітної інформації (інтеграція інформації). Спеціалізація, в свою чергу, відображає бажання ЗМІ диференціювати свою продукцію, враховуючи специфіку різних категорій реципієнтів, що призводить до збільшення обсягу певних видів інформації відповідно до потреби, таргету (диференціація інформації) [18].

Специфіка каналу інформації медійного дискурсу визначається його технічною природою, яка проявляється у різноманітті семіотичних можливостей, якими володіють медійні тексти як технічні засоби передачі

повідомлень. У медійних текстах використовується природна мова у письмовій (друкованій) формі, а також іконічні знаки (фотографії, малюнки, карикатури), різні шрифтові виділення. Сучасний медійний дискурс представляє собою синкретичний засіб, у якому проявляються практично всі інші типи дискурсу (політичний, економічний та інші), Всі вони підпорядковані основній меті ЗМІ – забезпечувати диференційований вплив на читачів, шляхом інформування та оцінки надходящої інформації [42].

Виступаючи в якості посередника між мовленнєвою діяльністю автора тексту, в якого є своє суб'єктивне бачення та мета, та реципієнтом, який розуміє медіа повідомлення відповідно до свого культурного бачення, а також моральних якостей, розуміння політичної ситуації, зацікавленості, тощо, політичний медійний текст стає ключовим елементом політичного медійного дискурсу, представляючи собою мовнотворчий процес певного соціального інституту. Медійний дискурс, подібно до інших видів дискурсу, характеризується рядом конкретних рис, в тому числі емоційність, оцінність, експресивність, шаблонний характер засобів висловлення, переконливість і обґрунтованість логічних міркувань.

Головна мета медіадискурсу – це введення нових знань щодо певної ситуації чи події, які представлені у словесній формі і визначені комунікативними стандартами політичного спілкування. Досягнення цієї мети включає вирішення конкретних завдань, включаючи доказ, аргументацію і систематизацію інформаційного матеріалу, а також завдання впливу на адресата. Основне завдання полягає в тому, щоб автор тексту за допомогою різних засобів вплинув на зміну поглядів отримувача на представлену подію, явище чи ситуацію [22]. Адресант, має орієнтвуватися на прагматичний контекст, якщо хоче ефективно передати певну інформацію. В цьому контексті інформація буде сприйматись реципієнтом, що є одним з ключових параметрів медійного тексту – його адресністю, тобто орієнтацією на конкретного одержувача інформації.

Англомовний текст також відзначається високою емоційністю, що рідко спостерігається в мас-медіа. Отже, при перекладі медійного матеріалу на українську мову перекладачу важливо враховувати всю експресивність лексичних і граматичних засобів, забезпечуючи доступність для розуміння українського глядача.

Автори медіа текстів навчаються писати відповідно до законів жанру. У медіа дискурсі інформування та привернення уваги читача підтримується кількома простими прийомами, такими як повторення, а також засобами професійного рівня, такими як цитування. Наш підхід спирається на властивості дискурсу новин, як описано та обговорено на теоретичних засадах Т.А ван Дейком. Репортажний виступ має значення для журналістів та їхніх читачів, щоб надати свідчення з перших рук про події, про які повідомляється, а також надати коментарі інсайдерів щодо ситуації, на відміну від коментарів і висновків журналіста [70].

Як показує дослідження, найбільше читача спонукає продовжити читання початок статті (пояснювальний текст, заголовок, перше речення чи теза). Саме тому, найбільше зусиль авторимедіа текстів докладають саме для того,щоб текст заголовку був цікавим та привабливим для читача. Тому, слід зазначити, що стилістичні прийоми використовуються на початку статті (в заголовку).

Нерідко в медіа автори використовують іронію як важливий стилістичний прийом, де сенс висловлювання може бути протилежним або відмінним від його прямого значення. Гіпербола грає значну роль. Цей стилістичний прийом примножує вагу висловлювання, додає сенсу та емоційності. Однак, також слід відзначити важливість метафори, яка передає значення та властивості одного об'єкта через їхнє порівняння. Метонімія, ґрунтована на суміжності та асоціаціях об'єктів, використовується для перейменування та заміщення одного слова іншим.

В текстах часто спостерігається використання інверсії, яка включає повну або часткову зміну порядку слів у реченні, а також еліпс, який передбачає навмисне пропуск слів без впливу на зміст висловлювання.

Таким чином, ключовими компонентами медійного дискурсу є комунікатор, реципієнт, об'єкт повідомлення (подія), прагматична інтенція та вплив на реципієнта. Медійний дискурс відрізняється високою інформативною насиченістю та виразно вираженою прагматичною установкою. Механізм впливу включає глибоко продумані мотиви, що лежать в основі відповідної комунікації, вербальний компонент, який імпліцитно або експліцитно здійснює логіко-емоційний вплив на глядача.

Англомовні медійні тексти вцілому характеризуються використанням кліше, штампів, стереотипів та лексики з емоційними та експресивними конотаціями. Також вони використовують евфемізми та перифраз. Основною метою медіатекстів є маніпуляція читачем через інформацію.

Медіа мають високу інформаційну насиченість та спрямовані на те, щоб одержувач правильно розумів їх, виокремлював необхідну інформацію та відчував певний емоційний вплив. При цьому зміст емоційного розуміння залежить від таких факторів, як семантична структурованість тексту, психоемоційні зусилля, рівень усвідомленості та емоційно-психічне благополуччя реципієнта [5, с. 276].

Медіадискурс відрізняється тим, що в ньому присутня емоційно забарвлена лексика, соціально-політична термінологія, логіка та елементи оцінки. Окрім нейтральної лексики, використовується фразеологія та висока літературна лексика. Структура медійного тексту включає короткі речення, багатослівні фрази, риторичні запитання, вигуки, повторення та інші елементи.

Орієнтація медійного дискурсу на масову аудиторію характеризується універсалізацією та спеціалізацією. Універсалізація визначається орієнтацією на масову аудиторію, що відображається на передачі різних видів інформації (інтеграція інформації); спеціалізація відображає прагнення засобів масової

інформації диференціювати свою продукцію з урахуванням специфіки певних категорій одержувачів, що спричинює збільшення частки певних видів інформації (диференціація інформації) [15, с. 27].

Специфіка медіаканалу інформаційного дискурсу полягає в його технічній природі і відображається у різноманітті семіотичних можливостей, якими медіатексти володіють як технічні засоби передачі повідомлень. Медійний дискурс, як і будь-який інший тип дискурсу, має ряд специфічних характеристик. Сюди входять емоційність, вдячність, виразність, клішований характер виразних засобів, переконливість та докази логічних міркувань [18, с. 12].

Основна мета медіадискурсу полягає у отриманні нових знань про певну ситуацію чи подію, поданих у словесній формі та зумовлених комунікативними канонами політичного спілкування. Досягнення цієї мети призводить до вирішення конкретних проблем, які включають не лише доведення, аргументацію та систематизацію певного інформаційного матеріалу, а й завдання впливу на адресата. Це завдання зводиться до спроби автора тексту будь-яким способом вплинути на зміну поглядів реципієнтів на представлену подію, явище чи ситуацію [20, с. 12].

Автор відображуваного тексту, маючи намір передати будь-яку інформацію, зосереджується на прагматичному контексті, в якому буде сприйматися інформація, що міститься в дискурсі. Таким чином, одним з найважливіших параметрів відображуваного тексту є його орієнтація, тобто орієнтація на конкретного одержувача інформації [24, с. 161].

Часте використання скорочених слів у заголовках є особливістю стилю мови ЗМІ. Зазвичай такі абревіатури, які давно увійшли в уживання, роз'яснюються в самому тексті. Треба також враховувати, що заголовки англійської мови мають розмовний і сімейний характер, що, в свою чергу, впливає на їх переклад на українську та викликає труднощі в адаптації до мови перекладу [24].

Також особливістю медіатексту є виразність, яка не властива пресі. Тому перекладач повинен враховувати всю виразність лексичних та граматичних засобів і перекладати газетний текст так, щоб вони були доступні для розуміння читача.

Переклад термінів фраз складається з двох основних компонентів – аналітичного та синтетичного. Велику роль у перекладі термінів відіграє аналітичний етап, тобто переклад його окремих компонентів. Синтетичний етап перекладу передбачає побудову компонентів залежно від цих семантичних відношень отримання остаточного перекладу складних термінів.

Критичний аналіз спрямований на уважне вивчення та осмислення соціальних проблем, виражених у медійному дискурсі. Ряд дослідників активно долучаються до розвитку цього напряму, і вони згодні вважати, що "мова є засобом влади та визначає соціальні відносини". Вона служить для законодавчого регулювання відносин організованої влади. Ступінь, в якій законодавчо закріплені відносини влади не виражаються мова ідеологізована» [31, с. 259]. Лінгвісти, які беруть участь у вивченні соціального та політичного середовища в ЗМІ, займають активну громадянську позицію та проводять критичний аналіз дискурсу, який спрямований на протидію дискурсивній нерівності на матеріалі медійного дискурсу.

Дискурсивний аналіз фокусується на соціальному тексті, структурі та організації дискурсу, дозволяє розглянути соціальну взаємодію на мовному матеріалі, виявляючи зв'язок між мовою, владою та ідеологією. Крім того, словесний аналіз допомагає декодувати неявну інформацію в соціальних координатах системи та показати приховані інструменти впливу на дискурс на зазначену систему.

У медійному дискурсі найпоширенішими є політичні евфемізми, які здатні згладити різкі кути і обійти образливі номінації. Ці лексичні одиниці є частиною евфемістичного корпусу мови та є невід'ємною частиною

політично коректного спілкування. Переважна кількість політичних евфемізмів носить соціально-політичний характер. Евфемізми, які функціонують в інформаційних статтях, пов’язаних з тематичним напрямком „війна”. Використовуючи цю лексику, ЗМІ намагаються зайняти нейтральну позицію і не висловлювати почуттів цільової аудиторії. Крім того, евфемізми є джерелом політкоректності медійного дискурсу:

Значну роль у тактиці маніпуляцій відіграють безособові речення, які дозволяють одержувачу повідомлення не вказувати точне джерело інформації, підкреслюючи переважання позиції.

Наступним інструментом тактики маніпуляцій є безоплатна відповідальність, згідно з якою новини отримують достовірний та об'єктивний відтінок. Щодо найсвіжіших подій та соціально-політичних питань на перший план виходять проблеми, що хвилюють міжнародне співтовариство.

Риторичні запитання, знаки оклику та полісиндетон належать до синтаксичних засобів для пояснення тактики емоційного оцінювання. Риторичне запитання привертає увагу до певної проблеми, підвищуючи емоційний тонус повідомлення.

Отже, обов’язковими компонентами медіадискурсу є: комунікатор, одержувач, об’єкт повідомлення (події), прагматичний намір, вплив на реципієнта. Специфічною рисою медіадискурсу є його висока інформативна насиченість та яскраво виражена прагматична обстановка. Важливими для механізму впливу є: глибоко продумані мотиви, що служать основою для відповідного спілкування, словесний компонент, неявно чи явно, здійснює логічний та емоційний вплив на глядача. Загалом, медійні тексти характеризуються використанням кліше та штампів, стереотипів, лексики з емоційними та експресивними відтінками, використання евфемізмів та периферії та маніпулювання фактичною інформацією.

2.3.Аналіз структурно-семантичного аспекту медійних фразеологізмів та їх функцій

На семантичному рівні елементи фразеологічних одиниць є словами в справжньому значенні, їх основною ознакою вважається цілісність номінації: їх індивідуальні конкретно-лексичні значення виявляються підлеглими значенню цілого. Залежно від цього, наскільки стираються номінативні значення компонентів фразеологізму, настільки сильно у яких переносне значення.

За семанткою, усі фразеологічні одиниці діляться на три основні групи: фразеологічні поєднання, фразеологічні єдності та фразеологічні зрощення [7]:

1. Фразеологічні зрощення (Phraseological fusions):

Congress hasn't blinked so far. One senator ... asked for an explanation, думаючи, що я не думав, що він був тільки "old dirt farmer. poke" [24] (*to buy a pig in a poke – купувати кота в мішку*).

2. Фразеологічні єдності (Phraseological unities):

She touts thousands of testimonials from strangers who've reached out to her with stories of how feeling powerful has helped them overcome rough patches in their lives [22] (to rough patches – смуга невдач, важкий період).

3.Фразеологічні сполучення (Phraseological collocations):

You are attached to the rope that will be your «bosom friend» for at least the next five minutes [22] (bosom friend – нерозлучний друг).

The president was on the verge of announcing he would pull out of the North American Free Trade Agreement [24] (To be on the verge of smth – бути на межі, бути на волосині від чогось).

Межа між фразеологічними зрощеннями та єдностями досить розмита і вельми суб'єктивна, тому що одна й та сама одиниця може здаватися мотивованою для однієї людини і невмотивованою для іншого» [16].

Класифікуючи фразеологічні одиниці за структурою, розрізняють чотири великі групи фразеологізмів: номінативні (Nominative), номінативно-

комунікативні (Nominative-номінативні (Nominative), номінативно-комунікативні (Nominative – communicative), комунікативні (Communicative) та вигукові (Iterjectional):

1. Номінативні:

а) іменні (субстантивні). Є підрядною структурою типу прикметник + іменник. Наприклад, "*The bottom line is that method involves using the patient's owns cells that, after genetic reprogramming they are able to recognize and attack cancer cells*" [22]. У цьому реченні фразеологізм *the bottom line* – головний.

б) ад'єктивні, що позначають якісну характеристику особи чи предмета. До цієї підгрупи входять:

1) некомпаративні ад'єктивні фразеологізми з підрядною структурою:

Most critics out there didn't think it could happen ... and now we're on the doorstep of something truly historic [24]. Фразеологізм *on the doorstep* (бути на порозі, близько) засновані на підпорядкуванні за допомогою прийменника *on*.

2) компаративні (порівняльні) ад'єктивні фразеологізми:

Just Hit the Ball i Run Like Hell [22].

У цьому реченні номінативна ідіома like hell містить компоненти *like* і *hell*, де сполучник *like* виступає як інтенсифікатор і утворює з компонентом *hell* цілісне значення «дуже швидко».

в) адвербіальні фразеологізми:

A visiting West End art dealer saw the piece and offered for it on the spot [22]. Компоненти як прийменник on і знаменне слово *spot* у фразеологізмі *on the spot* утворюють цілісне значення «тут же, негайно».

2. Номінативно-комунікативні (дієслівні) фразеологізми:

1) Некомпаративні:

The conflict seems so imminent that it requires only a spark to let loose the dogs of war [22].

Фразеологізм *to lose the dogs of war* тут має значення розв'язати війну.

2) Компаративні фразеологізми:

The election did not come as complete surprise [22].

У цьому заголовку фразеологізм *come as a surprise* зі значенням «стати несподіванкою» виконує функцію присудка.

3. Комунікативні, що складаються з прислів'їв та приказок.

Now he's been caught out by the new boss ... which proves that a new broom sweeps clean even in China [24]. *A new broom sweeps clean – нова мітла по-новому мете*.

Таким чином, аналіз функціонування номінативних фразеологізмів з точки зору їх структурної типізації показав, що найчастіше вживаними фразеологізмами в сучасному медійному дискурсі є група номінативних фразеологізмів. Дані фразеологічні одиниці служать не лише для створення експресивності і образності висловлювання, але й для залучення читача до певного явища, події чи об'єкту.

Комунікативні фразеологізми в сучасному медійному дискурсі мають невисоку продуктивність. Аналіз фразеологізмів в сучасному медійному дискурсі за семантичною злитістю показує, що у групах фразеологізмів за семантичною ознакою переважають фразеологічні поєднання, що зумовлено, насамперед, спотворенням у статті журналістами вихідної форми фразеологізму, що можливо лише у цій групі. Фразеологічні зрощення мають низький показник наповнюваності. На прикладі розглянутих випадків можна дійти висновку, що число фразеологізмів, які в англійському медійному дискурсі використовуються не лише у тому вигляді, як вони існують у мові, а й у зміненому вигляді, змінюючи свою семантику, структуру і експресивно-стилістичні властивості фразеологічних зворотів. Створюються нові смислові відтінки, відповідно з'являється нова художня якість фразеологізмів. Деякі функції фразеологізмів є постійними. Це означає, що вони відносяться до будь-яких фразеологічних одиниць і виразів, незалежно від способів їх вживання. Інші функції мають змінний характер, що означає, що вони є характерними лише для певної частини фразеологічних одиниць.

До постійних функцій слід зарахувати [28, с. 43]:

1) комунікативну;

2) пізнавальну;

3) номінативну.

Комунікативна функція фразеологізмів охоплює спосіб взаємодії людини, способи та мету її спілкування. У виконанні цієї ролі фразеологізми функціонують як засіб для передачі інформації або участі у діалозі. Важливо враховувати різницю між актами спілкування, які передбачають діалог та обмін думками, і передачею інформації, що відбувається без взаємодії з читачем чи слухачем [29, с. 52].

Пізнавальна функція (іноді називається когнітивною) є взаємопов'язаною зі свідомістю та відображенням об'єктів реального світу, що допомагає їхньому кращому розумінню. Соціальний аспект виявляється в тому, що фразеологічні вирази створюються окремими особами, які, в свою чергу, є частинами суспільства. Отже, для виконання пізнавальної функції необхідно спиратися на попередні досвід, який передує набуттю знань.

Номінативна функція – це співвідношення фразеологізмів до об'єктів реального світу, включаючи і ситуації, і навіть заміну цих об'єктів у мовній діяльності їх фразеологічними найменуваннями. Як приклад можна навести фразеологізм: *brown paper – папір для обгортування*.

Фразеологізми виконують номінативну функцію, заповнюючи прогалини в лексичній системі мови. Це властиво більшості фразеологізмів, оскільки вони мають лексичні синоніми. До варіативних функцій відносяться [27, с. 21]:

1) дейктична;

2) волюнтативна;

3) результативна.

Волюнтативна (від латів. Voluntas – воля) – функція, пов'язана з волевиявленням того, хто говорить.

Дейктична функція виявляється при вказівці на просторове або часове положення дії, явища або події відносно точки відліку та залежності

інформації від конкретної мовної ситуації. Три типи дейксису — особистий, просторовий і часовий — виділяються в залежності від точки відліку, якою може бути людина, місце чи час.

Результативна функція виражає причину, завдяки якій відбулася дія чи виник стан, що описується фразеологізмом.

Крім вищезазначених функцій, до найважливіших функцій мови також відноситься прагматична. Це означає, що при здійсненні цієї функції мовний знак направляє свідомий вплив на адресата. Прагматична функція виявляється у всіх медійних текстах та висловлюваннях, оскільки кожен з цих аспектів несе конкретне повідомлення і зміст для читача чи слухача. Використання фразеологізмів також підсилює прагматичну функцію тексту або його частини — контексту [27, с. 24].

Виділяють різновиди прагматичної функції [7, с. 21]:

1) кумулятивну;

2) стилістичну;

3) директивну;

4) резюмуючу

Стилістична функція визначає особливий спрямований характер мовних засобів для досягнення ефекту стилю, при цьому вони зберігають загальний інтелектуальний зміст висловлювання. Ця функція реалізує конотативні та контекстні аспекти фразеологізму у тексті, при цьому в самій мові відсутнє тільки стилістичне забарвлення. Це забарвлення допомагає виявити відмінності між фразеологізмом та його змінним прототипом.

Кумулятивна функція є характерною для прислів'їв та приказок. Вони узагальнюють життєвий досвід народу та виражаються у мові у вигляді порад, застережень та інших висловів [7, с. 24]

З цією функцією тісно пов'язана функція директивна (безпосередньо керуюча, направляюча, що впливає, а в окремих випадках і виховує та формує особистість). До прикладів такої функції можна віднести: *look before*

you leap – не знаючи броду, не сунься у воду; strike while the iron is hot – куй залізо, доки гаряче.

Резюмуюча або підсумовуюча функція – коротке підведення підсумків попередніх подій. Дана функція спостерігається у деяких прислів'ях та приказках. Прикладом може бути: *in for a penny, in for a pound – назвався груздею – лізь у кузов.*

Прагматична функція, окрім розглянутих вище, включає симптоматичну та сигнальну функції. Симптоматична функція виявляється у описі подій, предметів та навіть вираженні почуттів. Сигнальна функція має на меті викликати у читача чи слухача конкретні емоції, спонукати до певної поведінки чи оцінювати ситуацію.

Також до функцій фразеологізмів варто віднести компенсаторну функцію, яка виявляється за допомогою вигукових фразеологічних одиниць і вказує на виражений емоційний стан (хвилювання) того, хто висловлюється, коли він обмежений у висловленні своєї думки лише вигуковими фразеологізмами, замість повних реплік і речень. Також існує текстоутворююча (контекстоутворююча) функція фразеологічних одиниць, яка визначає стилістичні властивості цих мовних знаків, дозволяючи їм, нарівні з лексичними та граматичними засобами мови, бути сполучними елементами тексту. Усі ці функції входять до категорії узуальних, що означає, що вони надають додаткового змісту [7, с. 25].

Отже, враховуючи вище перераховане, можна прийти до висновку, що основними функціями фразеологічних одиниць є: 1) комунікативну; 2) номінативну; 3) прагматичну; 4) пізнавальну; 5) дейктичну; 6) волюнтативну; 7) результативну.

Висновки до другого розділу

Розглядаючи різновиди дискурсу, можемо здійснити наступні узагальнення. У зв'язку з різноаспектним характером дискурсу, його загальна типологія повинна враховувати різні аспекти, такі як тема, обумовлена сферою комунікативної діяльності, жанрові особливості, характер суб'єкта та тимчасова характеристика. Детальне вивчення різноаспектного підходу до типології дискурсу дозволяє визначити місце конкретного тематичного типу дискурсу, а також схему класифікації всіх видів дискурсів, з можливістю врахування специфічних аспектів.

Англомовний медійний текст характеризується високою інформаційною насиченістю та має за мету забезпечити правильне розуміння його реципієнтом, виокремлення необхідної інформації та отримання частини емоційного впливу. У цьому контексті рівень емоційного розуміння визначається рядом факторів, таких як семантична структура тексту та його подання, психоемоційні відзнаки, рівень інформованості та емоційно-психічний стан реципієнта. Обов'язковими складовими медіадискурсу є: комунікатор, одержувач, об’єкт повідомлення (події), прагматичний намір, вплив на реципієнта. Специфічною рисою медіадискурсу є його висока інформативна насиченість та яскраво виражена прагматична обстановка. Важливими для механізму впливу є: глибоко продумані мотиви, що служать основою для відповідного спілкування, словесний компонент, неявно чи явно, здійснює логічний та емоційний вплив на глядача. Загалом, медійні тексти характеризуються використанням кліше та штампів, стереотипів, лексики з емоційними та експресивними відтінками, використання евфемізмів та периферії та маніпулювання фактичною інформацією.

На семантичному рівні елементи фразеологічних одиниць є словами в справжньому значенні, їх основною ознакою вважається цілісність номінації: їх індивідуальні конкретно-лексичні значення виявляються підлеглими значенню цілого. Залежно від цього, наскільки стираються номінативні значення компонентів фразеологізму, настільки сильно у яких переносне

значення. За значущістю, всі фразеологічні одиниці можна розділити на три основні категорії: фразеологічні поєднання, фразеологічні одиниці та фразеологічні об'єднання. Щодо основних функцій фразеологічних одиниць, варто відзначити: 1) прагматичну; 2) пізнавальну; 3) комунікативну; 4) номінативну; 5) волюнтативну; 6) результативну; 7) дейктичну.

РОЗДІЛ 3
ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ АСПЕКТИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В МЕДІА ТЕКСТАХ

3.1.Способи перекладу фразеологізмів у медійних текстах

Головною метою перекладу є досягнення перекладачем адекватності. Тому основним завданням для фахівця «вміло зробити різні перекладацькі трансформації, передаючи стилістичні прийоми, які використовуються в тексті оригіналу, для більш точної передачі інформації при дотриманні відповідних норм мови перекладу. Неточна чи неповна передача змісту оригіналу перешкоджає виконанню суспільної функції перекладу: зробити думки автора доступними членами іншого мовного колективу». [13, с.72]

Методи, які можна використовувати для переходу від виразів оригіналу до еквівалентних виразів у перекладі у вказаному контексті, отримали назву перекладацьких (міжмовних) трансформацій [13, с. 73] В даний час існує безліч класифікацій перекладацьких трансформацій. Всі види перетворень чи трансформацій, здійснюваних у процесі перекладу, можна звести до чотирьох елементарних типів.

До першого типу відносяться перестановки (зміна розташування мовних елементів, слів, словосполучень, частин складного речення).

До другого типу відносяться заміни. У процесі перекладу заміні можуть піддаватися як граматичні, так і лексичні одиниці.

Третій тип: додавання – тип перекладацької трансформації, що базується на відновленні під час перекладу опущених слів. Опущення як явище, прямо протилежне додаванню, відноситься до четвертого типу [15, с. 307].

Граматичні трансформації розділяють на трансформації на компонентному рівні семантичної валентності (застосування різноманітних замін: заміна морфологічних засобів лексичними, морфологічними, синтаксичними чи фразеологічними); трансформації на прагматичному рівні

полягають у наступних прийомах: перекладацькі компенсації, заміна тих чи інших стилістичних засобів, заміна реалій на аналогічні, що пояснює переклад та перекладацькі компенсації; трансформації, що здійснюються на референціальному рівні, тобто конкретизація, генералізація, заміна реалій; трансформації на стилістичному рівні – компресія (опущення надлишкових елементів та лексичне згортання) та розширення (об'єднання речень, членування речення, додавання граматичних одиниць, опущення граматичних одиниць). [19]

Класифікуються перекладацькі трансформації також на лексичні, до яких належать транскрибування (відтворення звукової форми іншомовного слова), транслітерація (спосіб перекладу лексичної одиниці оригіналу шляхом відтворення її форми за допомогою літер мови перекладу), калькування (спосіб перекладу, в результаті якого створюється нове слово або стійке поєднання, що копіює структуру вихідної лексичної одиниці); на граматичні, до яких відноситься синтаксичне уподібнення (дослівний переклад), членування речення, об'єднання речень, граматичні заміни форм слова, частин мови, членів речень, типів речення [22, с. 32].

Також існує третій тип перекладацьких трансформацій – комплексні лексико-граматичні трансформації, до яких відноситься антонімічний переклад, експлікація (описовий переклад), компенсація (спосіб перекладу, при якому елементи сенсу, втрачені при перекладі одиниці оригіналу, передаються в тексті перекладу будь-яким іншим засобом, причому необов'язково у тому самому місці тексту, що й у оригіналі) [22, с.33]

Перекладачам, які працюють із творами для дітей, у тому числі з казками, особливо важливо донести думку та задум автора. У юних читачів у процесі знайомства з казками формуються поняття про добро і зло, допомогу та взаємовиручку. Дітям дуже важливе ставлення до літературних персонажів, їх почуттів, вчинків. Ставлення до героїв казок народжується в юного читача з образу, створеного автором, у перекладі важливо передати

образ правильно і з урахуванням жанрово-стилистичних особливостей, виразних засобів.

Заумови недостатньої компенсації при перекладі смислові та граматичні невідповідності спричиняють неминучі функціональні втрати: виявившись нейтралізованим, наприклад, власне ім'я (або прізвисько) не виконує своєї основної – соціально-характеристичної функції. Антропоніми (імена власні) можна вважати неперекладними одиницями, тому що в будь-якому художньому творі є імена як вигадані, так і реальні [27, с. 148].

Так, у текстах художнього та публіцистичного стилю досить багато антропонімів. Причому, якщо часто імена не перекладаються українською мовою, а транслітеруються, а іноді – перекладаються на розсуд перекладача, враховуються характеристики особи, про яку йде мова. У тексті спостерігається змішання іноземних імен (які зберігають місцевий колорит) і вигаданих перекладачами. При перекладі українською порівнянь, епітетів, метафор, прислів'їв перекладачеві щоразу потрібно вирішити: доцільно зберегти образ, що лежить в їх основі, або в перекладі його слід замінити іншим для того, аби сенс був зрозумілий на мові, на яку здійснюється переклад. Неприпустимо опускати засоби виразності. Для того, щоб перекладений текст відповідав основним стилістичним вимогам, був виразний, точний, стилістично мотивований, а використовувані засоби були найбільш доцільними для вираження даного змісту та доречними в даному контексті, перекладач повинен володіти стилістичними ресурсами мови, знати її стилістичні норми. Отже, повноцінний переклад тексту можливий тільки на основі правильного розуміння єдності змісту, форми як тексту оригіналу, так і мови, на яку здійснюється переклад.

Розглянемо основні види трансформацій у перекладі: конкретизація, генералізація, диференціація, модуляція, трансформація лексичного додавання, трансформація смислового розвитку, антонімічний переклад, трансформація цілісного перетворення, трансформація компенсації,

транскрипція і транслітерація, калькування та експлікація. У перекладацькій практиці найчастіше використовуються трансформації змішаного характеру.

Конкретизація включає в себе заміну більш широкої лексичної одиниці (слова або словосполучення) менш широкою лексичною одиницею, яка має точніше обмежене предметно-логічне значення. До прикладу, англійське слово meal, яке позначає «прийняття їжі», «їжа». Залежно від тимчасового контексту, перекладачеві доведеться конкретизувати meal в такій фразі, як «*Have you had your meal?» – «Ви вже поснідали? (Пообідали? Повечеряли?)»*

Трансформація диференціації значення застосовується в разі, коли словники не можуть дати повного (докладного) опису семантики слова іноземною мови, або коли слова з широкою семантикою не мають повної відповідності в українській мові.

Генералізація – заміна однієї лексичної одиниці, що має конкрене значення, іншою з більш широким значенням. Генералізація є зворотньою до конкретизації. Генералізація може виникнути через «ризик спотворення сенсу при перекладі словосполучення його словниковою еквівалентністю». Прикладами генералізації є англійські слова, такі як «arm» і «hand», які в оригіналі позначають різні частини руки, але при перекладі можуть бути відтворені як просто «рука». Адже «Arm» значить частину руки від плеча до зап'ястя, а «hand» – долоню і пальці, отже *she held the baby in her arms* не буде можемо перекласти як *«вона тримала дитину на частині рук від плеча до зап'ястя»* це призводить до абсурду, і до трансформації генералізації несвідомо буде вдаватися будь-який носій мови, перекладаючи дану фразу.

Модуляція або смисловий розвиток у перекладі означає заміну слова або словосполучення лексичною одиницею, значення якої логічно виводиться з значення вихідної одиниці. Оскільки всі частини поділяються на три категорії - предмети, процеси і ознаки, то для передачі суті предмет може бути замінений його ознакою, процес – предметом і так далі. Під час використання методу модуляції логічний зв'язок між двома найменуваннями

завжди залишається непорушеним. Наприклад, при перекладі фрази *I do not blame them* як «*я їх розумію*» причина замінюється наслідком.

Антонімічний переклад полягає в замінв будь-якого поняття протилежним з відповідною перебудовою всього висловлювання для збереження змісту. Одиницю іноземної мови можна перекласти нелише використовуючи прямо протилежне лексичне значення, а й використовуючи інші слова та поєднаннями, що можуть виражати протилежну думку. Наприклад: *She is not unworthy of your attention / Вона цілком заслуговує вашої уваги.*

Трансформація лексичного додавання пояснюється кількома причинами. Додаткові слова можуть бути введені через відмінності в структурі речення та через те, що більш стислі речення іноземної мови можуть містити більш деталізовану ідею. Також введення додаткових слів може бути обумовлене відсутністю відповідного слова або лексико-семантичного еквівалента даного слова. Наприклад: *The problems of various industries / Проблеми різних галузей промисловості.*

Трансформація цілісного перетворення – це форма смислового розвитку, де змінюється окреме слово чи весь фрагмент речення, і це відбувається як цілісний блок, а не окремі елементи. Приклад з розмовної мови *well done – «молодець».*

Компенсація під час перекладу передбачає заміну елементу іноземної мови будь-яким іншим засобом, що відтворює ту ж саму інформацію. Цей підхід застосовується, коли необхідно передати внутрішнє значення, включаючи діалекти, індивідуальні особливості мови, каламбури та інше.

Транскрипція і транслітерація представляють собою методи перекладу лексичної одиниці оригіналу за допомогою відтворення її форми за допомогою букв. Транскрипція відтворює звукову форму слова (наприклад, «know-how» - «ноу-хау»), а транслітерація передає графічну форму, тобто буквений склад (наприклад, «motel» - «мотель»).

Калькування включає переклад лексичної одиниці оригіналу шляхом заміни її складових частин, таких як морфеми або слова, їх лексичними еквівалентами. Цей метод застосовується для передачі безеквівалентної лексики або фразеологізмів. Наприклад, *brain drain – витік мізків.*

Експлікація (описовий переклад) – це трансформація, при якій лексичну одиницю іноземної мови замінюють на словосполучення, що надає більш-менш повне пояснення або визначення цього значення. Цей вид перекладу дозволяє передати значення слова, яке може бути важко знайти еквівалент, а також використовується для відображення особливостей мови, таких як діалекти. Проте важливо розуміти, що описовий переклад не завжди достатній, іноді для вірного відтворення мовних особливостей потрібна належна стилізація в перекладі. Наприклад: *conservationist – прихильник охорони навколишнього середовища* [14, с. 73].

Граматичні трансформації морфологічного і синтаксичного характеру в художньому перекладі можуть виникнути з різних лексичних і граматичних причин через відмінності у мовних системах, які відрізняються не лише лексикою, а й граматикою [14, с. 74].

Синтаксична заміна, що включає заміну членів речення, тісно пов'язана з морфологічною заміною, адже з морфологічної точки зору всі частини речення є складовими частинами мови.

До граматичних замін відносять такі типи замін [7, с. 290]:

1) заміна частини мови;

2) заміна форми слова;

3) синтаксична заміна в складному реченні;

4) заміна члена речення.

Отже, у більшості випадків, коли відбувається переклад з англійської на українську, речення не відтворюють одне одного точно; майже завжди вони мають різні структури, такі як відмінний порядок слів та інша послідовність частин речення. Частини мови в перекладі можуть бути

замінені іншими частинами мови, і це пояснює широке використання граматичних трансформацій у процесі перекладу.

3.2.Фразеологічні способи перекладу фразеологічних одиниць

3.2.1. Підбір фразеологічного аналогу У цьому дослідженні ми розглянемо ряд основних прийомів перекладу фразеологічних одиниць, а саме, підбір фразеологічного еквівалента, підбір фразеологічного аналога, калькування, описовий переклад, а також контекстуальний та лексичний переклади, кожен з яких активно застосовується в перекладацькій практиці.

Підбір фразеологічного еквівалента та підбір фразеологічного аналога (повні та часткові) відносять до фразеологічного перекладу, а інші – до нефразеологічного.

У випадку неможливості підбору повної мовної відповідності значення можна передати за допомогою інших засобів із збереженням жанрової, стилістичної та комунікативної особливостей фразеологізму, вжитого в оригінальному тексті [6].

Відносний еквівалент або фразеологічний аналог відрізняється зміною однієї з характеристик ФО: формою, іншим чином складом компонентів або іншими. Як приклад розглянемо дієслівну фразеологічну одиницю, вжиту першим міністром Шотландії Н. Стерджен:

[*The discretionary scheme] is inapplicable to other approaches to the system*

Можна фразеологізм *to fall through the cracks* перекласти дослівно як «впасти через тріщини», українською є аналог «залишитися/опинитися за бортом». Тобто, значення обох фразеологізмів – «залишитися поза увагою, виявитися непоміченим», проте образ, що створюється у кожному з ФЕ, різний. Фразеологічні аналоги можуть відрізнятися лексичним компонентом. Міністр оборони Великої Британії Бен Уоллес сказав:

Such requirements should threaten the size of opportunities every day to leave their opportunities in working life [85]

Вираз *for a rainy day* може бути перекладено за допомогою українською фразеологічного аналога "на чорний день". Можемо спостерігати, що фразеологізми мають схожу структуру, проте їхній лексичний склад відмінний.

Розглянемо наступний приклад використання фразеологічного аналога як спосіб перекладу. Так, у цитаті Н. Стерджен:

We're already confident that they're taking damage to go into the deep days, перекладається як «підготувати ґрунт». При схожості образної бази даних фразеологізмів спостерігаються розбіжності у складі їх компонентів.

Дослівний переклад ФО *to pave the way* може звучати так: «прокласти дорогу», проте втрачається стилістична складова, і є саме перший приклад перекладу

This is also a big gamble for the olive-dependent kingdom [85]

Крім того, це гра з великими ставками для залежного від нафти Саудівського королівства .

Ще один приклад підбору оптимального варіанта перекладу, який дозволяє не лише передати контекстуальну відповідність, а й урізноманітнити переклад фразеологізму, який має значення «велика гра на гроші», «велика авантюра».

Dmytro Medvedev, the celebration of the poems of the Russian security of the communists and the leading representative, wanted an authentic satirical to shoot in the USA. President Joe Biden on Wednesday (...)[85]

Заступник голови Ради безпеки Росії і колишній президент Дмитро Медведєв виступив з отруйною тирадою на адресу президента США Джо Байдена (...)

Застосований у цьому прикладі прийом підбору фразеологічного аналога є найбільш вдалим, оскільки рівноцінно передає метафоричний забарвлення виразу.

The fact that there will be no wake-up call than the current moment, with sky-high food prices and skyrocketing hunger, this has serious implications for thinking about global food systems [85]

Немає кращого сигналу тривоги, ніж зараз, коли ціни на продовольство зросли до небес, а голод посилився. Нині саме час провести серйозну розмову про перебудову глобальних продовольчих систем

Фразеологічна одиниця "sky-high price" "захмарна ціна" шляхом підбору аналога перетворена в мові перекладу у фразеологізм з аналогічною образною основою "вирости до небес" зі зміною граматичної форми.

It turned out to be a 'mini-elimination' from Estonia to get into the pot. We have some corpses to help, of course [85]

Він запропонував свого роду "міні-вторгнення" в Естонію, щоб, так би мовити, підкинути дров. Ми, зрозуміло, пошлемо на допомогу війська

Ще один цікавий приклад підбору фразеологічного аналога до ідіоматичного виразу "keep the pot boiling" (букв. "підтримати кипіння котла") представлений у мові перекладу. Цікавий він саме тим, що в українській мові має такі еквіваленти, як «підтримувати швидкий темп», «заробляти на шматок хліба», «халтурити». Проте автору перекладу вдалося підібрати аналог із збереженням всього комплексу значень оригіналу та передати зміст фразеологізму з властивим йому стилістичним забарвленням.

Chinese and Russian operational satellite fleets have black letters and colors on shore for two years – up to 70%, according to a new Defense Intelligence Agency report [85]

За останні два роки супутникові флоти Китаю та Росії виросли як на дріжджах – приблизно на 70%, повідомляє розвідувальне управління Міністерства оборони США

Не завжди закріплені в словниках варіанти можна вважати однаковою мірою адекватними і еквівалентними, тому перекладачеві доводиться підбирати фразеологічні одиниці з близьким аспектним складом, як, наприклад, у даному випадку фразеологічна єдність *"grow by leaps and*

bounds" має еквіваленти *«рости не по днях, а по годинах», «йти семимильними кроками», «бігти стрімголов»,* але саме варіант *«рости як на дріжджах»* є рівноцінним як за семантичною складовою, так і за стилістичним забарвленням.

What he said had hateful truth in it, and another defect of my character is that I enjoy the company of those, however depraved, who can give me a Roland for my Oliver [85]

Він висловив фатальну істину. Мені подобаються люди нехай погані, але які за словом у кишеню не лізуть.

Цей вираз відноситься до групи фразеологічних зрощень. З урахуванням відсутності аналога цього англійського фразеологізму в українській мові перекладач вибрав аналогічний вираз, заснований на іншому образі. Вона змушена відмовитися від передачі образу фразеологізму оригіналу. Збереження й буквальний переклад були б неприйнятні для українського читача, оскільки це відзеркалює національну специфіку: Роланд та Олівер – персонажі французької героїчної поеми «Пісня про Роланда», які билися один з одним, але, оскільки їхні сили були рівними, жоден з них так так і не переміг. Проте семантика українською фразеологізму у перекладі відрізняється від семантики фразеологізму у тексті оригіналу. Вираз «за словом у кишеню не лізе» зазвичай характеризує людину, яка може невимушено і легко вести розмову, бути дотепною і швидко знаходити відповіді.

Таким чином, в англійському фразеологізмі підкреслюється те, що людина може дати відсіч. Запропонований варіант перекладу, хоч і має деякі неточності, може вважатися успішним, оскільки передає значну частину інформації, закладеної в оригіналі. Також цей фразеологізм можна висловити словами як *"дати відповідь"* або *"вдало парирувати".* У випадках, коли неможливо знайти еквіваленти чи аналоги фразеологічних виразів, використовуються нефразеологічні засоби.

3.2.2. Підбір фразеологічного еквівалента

Візьмемо приклад дієслівної фразеологічної одиниці із заяви Джонсона:

We must stay alert. We must constantly monitor the virus and save live [85]

Для англійського фразеологізму to stay alert українською є еквівалент «залишатися напоготові».

Як приклад перекладу номінативної ФО візьмемо цитату Дж. Хілі:

«… over half this year's £16.4 billion defence equipment budget is revenue-based, for „equipment support" and maintenance. Revenue cut is the Achilles heel of defence plans». [86]

Субстантивний фразеологізм «*Achilles heel*», базується на міфології та має повний еквівалент *ахіллесова п'ята* в українській мові. Обидва приклади за всіма ознаками є повними еквівалентами. Наступний метод неповного чи часткового еквівалента зустрічається рідко, оскільки характерний для фразеологічних одиниць. У тексті також не повинно бути відмінностей в образному вираженні, стилістиці та семантиці, хоча можливі розбіжності в граматичній формі або порядку слів.

Візьмемо, наприклад, вже згадану до цього цитату Т. Мей:

I believe that seeking the common ground and being prepared to make compromises in order to make progress no entail a rejection of values and convictions by one iota, rather it is precisely the way to defensa them [85].

Для перекладу використаної ФО візьмемо українську ФО *"ні на йоту"*. Звернімо увагу, що український фразеологізм використовується завжди лише у негативній формі, проте в даному контексті ФО *by one iota* вживається у ствердній формі. Деякі дослідники не виділяють частковий еквівалент як окремий метод фразеологічного перекладу, а розглядають у межах наступного методу.

Poor lamb, he must be as poor as a church mouse [85]

Ах ти, ягнятко! Видно, бідний, як церковна миша

Для перекладу цього фразеологізму автор використав його повний еквівалент у українській мові. Ці два фразеологізми мають однакову семантику, компонентний склад та функціонально-стилістичні особливості. На наш погляд, переклад виконано вдало. Також можна запропонувати ще один варіант перекладу цього фразеологізму: *"без гроша за душею".*

Різноманітні синтаксичні перетворення фразеологічних одиниць призводять до змін у синтаксичній структурі фразеології, включаючи збільшення, зменшення та перегляд. Цей тип перетворення враховує такі аспекти, як зменшення додавання компонентів, зміна комунікативного типу речення, поділ та натяк.

Використання фразеологізмів у заголовках допомагає привернути увагу читача і зацікавити його, не розкриваючи зміст тексту статті. Повні фразеологічні еквіваленти особливо повно передають ФО міжнародного характеру, які базуються на загальновідомих міфах, легендах, біблійних та літературних сюжетах, історичних фактах, загальновідомих висловлюваннях, тощо:

Cyber-attacks on small firms: The US economy's 'Achilles heel'?

Збитки від Кібер-атаки проти компаній США. Хакери знайшли ахілесову п'яту? [85]

And Sam Lake, writer of recent big release Alan Wake 2, told BBC Newsbeat the sequel had pivoted further into horror because he believes the genre is currently experiencing a "golden age" [85].

Кардена вважають одним з останніх дизайнерів, що пережили "золотий вік" моди [85].

Can fire-hit Crooked House rise from the ashes? [85]

Фінський фенікс: компанії, що постали з попелу Nokia [85].

Частковий фразеологічний еквівалент представляє собою тип перекладацької відповідності, в якому значення фразеологізму передається адекватно значенням фразеологізму іноземних мов, але з використанням

образної основи. До прикладу: *to foght tooth and nail – боротися до останньої краплі крові, боротися до останнього; to take root – пустити коріння.*

A community food bank serving more than 1500 people says it will fight "tooth and nail" to keep its premises [85].

Громадський продовольчий банк, який обслуговує понад 1500 людей, каже, що боротиметься останнього, щоб зберегти свої приміщення.

Birch sap awareness has only just begun to take root (pardon the pun) here and I am thrilled to be at the forefront of supplying it [85].

Тут, у Британії, люди лише починають розуміти смак і користь березового соку, і я дуже рада бути на передньому краї цієї захоплюючої інновації [85].

Основним недоліком цього способу перекладу є те, що різниці в компонентному складі еквівалентів можуть призвести до значних розбіжностей у емоційно-експресивній конотації залежно від культури регіону, адже для певної культури значення виразу може мати позитивну конотацію, в той час як для іншого – нейтральну чи негативну.

Англійський фразеологізм може мати декілька еквівалентних фразеологізмів в українській мові. За допомогою вибіркових фразеологічних еквівалентів перекладач може вибрати оптимальний варіант і передати стилістичну особливість англійських фразеологічних одиниць: *to fly a kite (пускати пробну кулю, зондувати грунт, закинути вудку); to pull the wool over somebody's eyes (пускати пил в очі, замилювати очі, вішати локшину на вуха); a sitting duck (легка здобич, зручна мішень)* [86].

При використанні цього типу відповідностей підбирається фразеологічний еквівалент за значенням, лексичним складом та забарвленням, за образністю та граматичною структурою.

China and its yuan will be key players in all these changes [85].

Судячи з усього, у всіх цих змінах Китай та його юань будуть ключовими гравцями.

У наведеному прикладі перекладач використовує метод повного еквівалента без втрати змісту та фігуральності словосполучення, оскільки key player зберігає як семантичну складову "one with a lot of influence on a result" [19] в обох мовах, і компонентний склад і граматичну структуру.

Governor Elvira Nabiullina decided that in 2014, when the correction over the aggressive Crimea and the oil area directed her to switch the currency to a free float [85]

Глава Центробанку Росії Ельвіра Набіулліна вирішила піти на ризик у 2014 році, коли санкції після входження Криму до складу Росії та падіння цін на нафту змусили її відпустити рубль у вільне плавання

Зберегти в повному обсязі образ у фразеологічному поєднанні "to switch to a free float" дозволяє еквівалент, що існує в українській мові, «відпустити у вільне плавання», що означає, що держава в особі ЦентроБанку припинить валютні інтервенції при біржових торгах.

But Mr Putin smiled broadly as hi high-fived Prince Mohammed and took seat next to beaming Saudi [85]

Проте пан Путін широко посміхався в той момент, коли він «дав п'ять» принцу Мухаммеду, а потім сів поруч із усміхненим саудитом

У вказаному прикладі бачимо часткову відповідність в обох мовах, оскільки лексичний склад словосполучення у перекладаючою мовою має незначні розбіжності. Обидва поєднання отримують тотожну семантику «вітати жестом руки (шляхом ляскання відкритими долонями)».

But staying behind the usual talking points, the US can be offered to its Ukrainian territories, as well as a general guide: struggle is a huge possible option for its country [85]

Але замість того, щоб повторювати заїжджені фрази, Вашингтону краще піднести українським партнерам урок жорстокої чесності, сказавши: війна для вашої країни – це найгірший із усіх можливих варіантів

У цьому прикладі підібрано адекватний за значенням відносний фразеологічний еквівалент, який відрізняється за своєю образною основою,

але повністю передає сенс виразу «сказати людині правду, навіть якщо вона може завдати болю».

The Prime Minister made a surprise visit to Moscow, expecting that Putin would remember his warm relations with Russian sponsors and "help him get out of trouble" [85]

Прем'єр-міністр прибув із несподіваним візитом до Москви, розраховуючи, що Путін згадає про його теплі відносини з російськими спонсорами і "допоможе йому вийти з колотнечі"

Незважаючи на розбіжності у компонентному складі, автор перекладу підбирає рівноцінний еквівалент, зберігши аналогічне денотативне та коннотативне значення.

3.3.Нефразеологічні способи перекладу фразеологічних одиниць

3.3.1. Калькування. Наступним розглянемо методи нефразеологічного перекладу, що включають в себе калькування та описовий переклад. Ці підходи використовуються лише у випадках, коли неможливо підібрати фразеологічний аналог чи еквівалент.

Калькування дозволяє перекласти фразеологію без еквівалента, максимально зберігаючи семантику мов. Суть фразеологічного калькування полягає у створенні нового поєднання, яке копіює структуру вихідної мовної одиниці: *to keep your powder dry – тримати порох сухим (бути готовим до неприємностей та оборони); shadow cabinet – тіньовий кабінет; to vote with your feet – проголосувати ногами; a lame duck – кульгава качка (політична фігура, яка залишає свою посаду, коли увага зосереджена на новому кандидаті*[80]. Цей метод перекладу може бути використаний, коли відсутній еквівалент англійської фразеологічної одиниці в українській мові, або коли неможливо застосувати такий еквівалент у визначеному контексті.

При перекладі безеквівалентної фразеологічної одиниці здійснюється заміна її складових частин на лексичні відповідності в мові перекладу.

What is the crucial context for Johnson's ludicrous claim this day to the House of Commons, that not the authorities can "knowingly, to do more to benefit from the Russian money [85]

Вищезазначене є лише контекстом для сміховинної заяви Джонсона, зробленої ним цього тижня в Палаті громад, про те, що жоден уряд, крім його власного, "не міг би зробити більше, щоб вирвати з коренем із Британії корумповані російські гроші".

Ще один приклад перекладу фразеологічних одиниць root out money «вибивати гроші», ludicrous claim «абсурдна заява» виконаний прийомом калькування зі збереженням їхньої стилістичної функції з метою залучення уваги читачів на образну основу фразеологічних поєднань.

Parliament's intelligence and security committee wrote 2 years ago that our investigative agencies are underfunded, our economy is awash with dirty money, and oligarchs have bought influence at the very top of our society [85]

Комітет парламенту з розвідки та безпеки заявляв ще два роки тому, що наші слідчі органи недофінансовані, наша економіка наповнена брудними грошима, а олігархи купили собі вплив на вершині нашого суспільства

Всі стійкі словосполучення в даному реченні, такі як dirty money «брудні гроші», he awash with money «купатися в грошах», buy influence «придбати вплив» перекладені автором перекладу за допомогою семантичного калькування зі збереженням граматичних та лексичних особливостей вихідних лексем.

All journalists have been writing about this for a long time, but this is not just overblown rhetoric from overexcited hacks. [85]

Ми, журналісти, давно про це пишемо, але це не просто розжарена риторика від перезбуджених любителів

Стійке словосполучення overheated rhetoric «гаряча риторика» вживається переважно у мові засобів у значенні «полум'яна, запальна мова». У цьому прикладі автор перекладу використовує прийом калькування з метою донесення до читача емоційного впливу тексту оригіналу. Наступне

словосполучення „ overexcited hack” має в українській мові такі значення, як «перезбуджений кар'єрист», «розпалений літературний поденник», але в даному випадку автор перекладу здійснює контекстуальну заміну для стилістичного забарвлення стійкого словосполучення.

Вибірково застосовують метод калькування замість фразеологічного перекладу, особливо з метою передачі національної специфіки. Багато термінів української мови сформувалися за допомогою калькування з англійської: наприклад, "порочне коло" (vicious circle), "перегон озброєнь" (arms race), "вільна торгівля" (free trade) та інші. Використання калькування допомагає зберегти образність та стилістичну складову у тексті перекладу, але важливо, щоб реципієнт розумів цю образну основу для адекватного сприйняття перекладу.

3.3.2. Описовий переклад. Описовий переклад – це метод передачі значення фразеологічної одиниці через використання іншого словосполучення, яке детально роз’яснює значення цієї фразеологічної одиниці, але, як правило, це призводить до втрати образності та виразності: *the dark ages (середні віки); for a song (за безцінь, задарма); straw in the wind (загальна тенденція, мода*) [80]. Іншим недоліком описового перекладу є його потенційна громіздкість: *somebody's opposite nimber (особа, що займає таку ж посаду в іншій установі, державі); to scrape home (насилу досягти своєї мети); to hit / make the headlines (потрапити на перші шпальти газет, стати темою газетних заголовків)* [80]. Окрім цього, використання описового перекладу не може передати специфіки певних фразеологізмів або втрачається структурна особливість тексту, саме в яку закладав сенс автор тексту оригіналу.

Зазначимо, що з використання описового перекладу слід враховувати такі ознаки, як достатні історичні відомості. Так, у битві при Геттісберзі, яка розглядається як переломне явище у Громадянській війні у Сполучених Штатах Америки, війська Союзу здобули перемогу над силами Конфедерації

ціною багатьох життів. Фразеологічний зворот *to give one's life* використовується зі значенням “віддати своє життя, пожертвувати життям”, і початок його використання датується саме періодом цих військових дій. Вираз характеризується як оборот з позитивною конотацією, оскільки солдати ставили собі дуже високу мету і виступали за відміну рабства, у що вони вірили.

Нейтральну конотацію мав фразеологізм to *swell the chorus* – такий елемент може інтерпретуватися як „приєднати свій голос, приєднатися до думки інших”. Необхідно відзначити переклад ідіоматичного виразу не вірити своїм вухам та очам, який був використаний Володимиром Путіним під час розмови з генеральним секретарем НАТО Андерсом Фог Расмуссеном. Інтерпретація даної одиниці представлена за допомогою фразеологічного еквівалента not believe someone's eyes and ears. Бувають і випадки, коли англійському фразеологізму відповідає аналогічний у російській: довіряй, але перевіряй – trust but verify. Обидва поєднання мають конотацію "необхідно перевіряти все і не довіряти словам" [4, с. 137].

У наступному випадку мається на увазі створення повного смислового аналога завдяки більш повному тлумаченню цього значення мовою перекладу.

It had been done when he took silk and it represented him in a wig and gown. Even they couldnot make him imposing… [85]

Він тоді тільки-но став королівським адвокатом і з цієї нагоди був знятий у перуці та в мантії, але навіть це не додало йому значності [85]

Цей фразеологізм входить до групи фразеологічних зрощень. У даному випадку перекладач вирішив скористатися описовим перекладом. Оригінал містить метафору, проте перекладач відмовився від неї, адже буквальний переклад фразеологізму "одягатися в шовк", стали б незрозумілими для читача, оскільки це відображає національну специфіку. У Великій Британії судові адвокати носять суконну мантію, в той час як королівські вдягаються у шовкову, саме тому значення *«to take silk»* можна зрозуміти тільки

розуміючи не лише культурні особливості окремої мови, але й базуючись на професійниз знаннях певною (в даному випадку, юридичної) сфери. Даний варіант перекладу є вдалим, оскільки передає лексичне значення ФО оригіналу. Тим не менш, варто зазначити, що описовий переклад застосовується тільки в тому випадку, коли всі попередні методи не можуть бути застосовані.

Часто його вживання супроводжується втратами образності виразу. Розглянемо з прикладів різних структурно-семантичних типів ФО.

Субстантивна ФО an oven-ready deal використовується в промові Б. Джонсона:

And earlier this year, we fulfilled that promise, in that we left on January: Theresa May's speech to the Republican 'Congress of Tomorrow' conference. Decree. [85]

Якщо для перекладу ФО використовувати український фразеологізм із схожою семантикою «з запалу, з жару», то в контексті зі словом deal («угода») цей варіант переклад видається штучним. Саме тому використовується описовий перекладо: «цілком готова до реалізації угода».

Розглянемо інший приклад з цитати Н. Стерджен:

In this weeks song, they have two significant change players in our fight against this virus. [85]

Фразеологізм *«game changer»* можна вільно перекласти як «переломний момент», але таким чином втрачаються стилістичні особливості висловлювання. Інший варіант перекладу може допомогти зберегти образ, використаний автором, і тоді речення може звучати наступним чином: *«За останні кілька тижнів відбулися дві важливі події, які змінили правила гри в цій боротьбі з вірусом».*

Звернімо увагу, що перший варіант перекладу є більш лаконічним і ємним, у той час як другий – більш детальним та громіздким.

ФО *"to shy away from (something)"* в повідомленні Н. Стерджен: "*I've never tried to shy away from that [question]"* [85] може бути перекладена як "уникати відповіді, увільнити".

Розглянемо ще один приклад перекладу дієслівної ФО, використаної Дж. Хілі:

«You will contribute to the Review's decisions as Labor government after the next election, as we will kick the tires hard on what comes out next month». [85]

Фразеологічна одиниця to kick the tyres (to kick the tires в американському варіанті) спочатку має значення «перевірити щось перед його покупкою». Очевидно, що в цьому уривку не відбуватиметься жодного процесу покупки, тому перекладається ця ФО як «перевіряти, тестувати». Даний приклад є демонстрацією того, що визначення значення ФО у відриві від її контексту може призвести до перекладацької помилки.

Описовий переклад використовується для передачі модальних фразеологізмів. Наприклад, у своєму виступі Б. Джонсон висловлюється: *And the fight against Covid is by no means over.* [85]

Одновершинну фразеологічну одиницю *by no means* в такому випадку доцільно перекласти як «зовсім не».

Наведемо аналогічний приклад у вже розглянутому висловлюванні А. Доддс:

«A year later it is still just £95.85 a week – just £1.60 more than it was that day. This is one of the lowest rates in Europe... and two million workers does not cover everyone». [85]

Аналогічно в цьому випадку, коли ФО перекладається як «цілковито не», «зовсім не».

Таким чином, стає очевидним, що повністю універсального способу для перекладу фразеологічних виразів не існує. Щоразу перекладач має брати до уваги як мовні, так і позамовні чинники при перекладі. Кожна ситуація вимагає уважного та вибіркового підходу: значення кожної фразеологічної одиниці часто визначається контекстом. Це все передбачає

високий рівень володіння не лише мовою оригіналу та перекладу, але й розуміти тенденції культурного, соціального, політичного життя обох країн.

(...), or stop the flow of satellite imagery, which has proved a real-time thorn in the side of the Kremlin during its ongoing war in Ukraine [85].

(...),але й зупинить потік супутникових зображень у режимі реального часу – для Кремля на тлі безперервного конфлікту в Україні це вічний біль голови .

Ідіоматичний вислів *"prove a thorn"* (в буквальному перекладі «виявитися скалкою») не має еквівалентів в українській мові, тому при пошуку перекладацької відповідності перекладачеві необхідно враховувати ті фразеологічні одиниці, які мають сукупні значення. У цьому прикладі автор перекладу використовує описовий переклад у вигляді тлумачення. І не можна не погодитися, що автору перекладу не тільки вдалося зберегти метафоричність фразеологізму, а й передати його конотацію та експресію.

Just ask officials who provided rosy scenarios for wars in Vietnam, Afghanistan and Iraq, only to he proven horribly wrong [85]

Ви запитаєте тих керівників, які рожевими фарбами малювали сценарії воєн у В'єтнамі, Афганістані та Іраку, а в результаті виявлялося, що вони абсолютно і страшенно не мають рації

В даному випадку, фразеологізм "*provide rosy scenarios" – "будувати райдужні плани*" означає "планувати майбутнє і представляти його благополучний дозвіл". Перекладач вирішив відмовитися від відповідного фразеологічного еквівалента та передати зміст висловлювання за допомогою описового перекладу зі збереженням як образності, так і емоційного забарвлення речення.

3.3.3. Контекстуальний переклад

Обертональний (контекстуальний) переклад. У цьому випадку автор перекладу підбирає оказіональні еквіваленти, які мають логічний зв'язок із фразеологізмом та значно відрізняються від словникових значень.

Перекладачу важливо забезпечити сприйнятність сенсів і зрозумілість тексту читачем. Саме тому, нерідко перекладачі вдаються до відповідних пояснень, коментарів чи приміток: *the Old Lady of Threadneedle Street – (стара леді з Треднідл-стріт (Англійський банк)); the Big Apple (Велике яблуко (місто Нью-Йорк)); Uncle Sam – (дядько Сем (США, американський уряд американців – жартівлива розшифровка букв US)* [86].

Royal Prince Mohammed hin Salman was at a young age when President Vladimir Putin returned from Russia to school packed with world leaders [85]

Наслідний принц Мухаммед бін Салман почував себе не у своїй тарілці, коли український президент Володимир Путін стрімко увійшов до зали, заповненої світовими лідерами

Фразеологічна єдність *"to be at a low ebb"* має значення "бути на спаді", "перебувати в стані глибокої кризи", "бути у скрутному становищі", але автор перекладу використовував метод фразеологічного аналога за допомогою ситуативного еквівалента для посилення емоційно-психологічного ефекту. Лексична трансформація фразеологічної одиниці у цьому прикладі є цілком правомірною, оскільки з допомогою контекстуальної заміни перекладачеві вдалося досягти рівності комунікативного ефекту.

Kretschmer's position has won him scorn [85]

Позиція Кречмера зробила його мішенню для знущань.

Ця фразеологічна єдність має еквівалент у українській мові «викликати зневагу», але автор перекладу з метою досягнення адекватності перекладу та збереження образності виграшно підібрав оказіональний еквівалент, що повністю відображає зміст вихідного фразеологізму.

Critical remarks such as liberals having 'one beat: Russia, Russia, Russia [85]

Критики обрушилися на канадську ведучу: "Так у лібералів одна платівка: Росія, Росія, Росія"

Цікавий приклад заміни образу оригіналу в словосполученні "have one beat", що має значення «мати коливання/ритм/такт». Для його перекладу був

використаний підбір аналога «звучати як заїжджена платівка» зі схожим значенням «безперервно повторювати те саме». Трансформація даного висловлювання виправдана пов'язана з контекстом.

And the signals from Moscow are that he is here for a long time [85]

А сигнали, що надходять з Москви, свідчать про те, що вона готова до тривалої гри.

Представляє інтерес переклад ідіоматичного висловлювання на long haul, значення якого відповідно до словника, Oxford Learner's Dictionaries "для того, щоб займатися тим, що вивчається, що це не є". Слід зазначити, що автору перекладу методом вибіркового аналога вдалося підібрати контекстуальну заміну.

Several imported products are being sucked out of stores and devices for food and medicine are growing fast, killing regular Russian "beginners" Guriev said during a webinar hosted by Columbia University's Harriman Institute on Wednesday [85]

Імпортні товари зникають з прилавків, а ціни на продукти харчування та ліки стрімко зростають. Це "неймовірно тисне" на звичайних росіян, сказав Гурієв на вебінарі, організованому в середу Інститутом Гаррімана при Колумбійському університеті

У наступному прикладі ідіоматичний вираз beyond belief має значення "(in a way that is) too great, difficult, etc. to be believed" [19], що відповідає таким оборотам у українській мові, як "не вкладатися в голові", "розуму" незбагненно». В даному випадку автор перекладу, незважаючи на фразеологічні еквіваленти, що існують в українській мові, вміло підбирає найбільш доречний варіант перекладу, спираючись на контекст речення.

3.3.4.Лексичний переклад

Лексичний переклад використовується у випадках, коли фразеологічна одиниця замінюється лексемою в мові перекладу.

Наведемо приклад використання лексичного способу для перекладу ад'єктивної фразеологічної одиниці:

«That's why we've just signed £65-million contract for production of our first ground-breaking Protector aircraft» [85]

ФО *«ground-breaking»* в вищезазначеному випадку перекладається як *«новаторський», «інноваційний»*. Такий спосіб перекладу можна застосувати і до дієслівних фразеологічних одиниць. Як приклад розглянемо фразу Т. Мей:

«Because in the world is highly visible in the persistence and failure of that risk sustains our standard of living and very thinks we will live» [85].

Фразеологічний вираз *"to hold dear"* можна передати одним словом - *"дорожити", "цінувати".* При такому перекладі може частково втрачатися стилістична складова перекладу цих висловлювань, характерна для описового методу перекладу фразеологічних одиниць. Однак в рамках цілого тексту це додаткові сенси можна внести при повторі ФО, тим самим компенсувавши стилістичну втрату в перший раз. До прикладу візьмемо виступ Н. Стерджен:

And that's what drives the restrictions that, unfortunately, we're having to put in place. [85]

Використаний в реченні фразеологізм «*put in place»* можемо перекласти як «наводити на дію, впровадити». Даний приклад можна розглядати в рамках строго лексичного та описового перекладу, оскільки, ці способи схожі за своїми характеристиками.

Mr. Klever gave conflicting accounts of how exactly he left the country and declined to provide details. But for many other Ukrainian people, Moldova should become a favorite trap door [85]

На питання, як саме він залишив країну, Клевер відповів ухильно, і подробиці розкривати не став. Але для багатьох українських чоловіків віддушиною стала Молдова

Дане фразеологічне поєднання перекладено нефразеологічним способом, оскільки через непоєднуваність фразеологізму з контекстом автору перекладу довелося передати його значення за допомогою лексичних засобів мови. У наведеному вище прикладі автору вдалося безболісно наблизитися до фразеологічного способу, зберігши при цьому і стилістичне забарвлення фразеологізму, і його експресивність.

Отже, для перекладу фразеологічних одиниць використовується прийом описового перекладу та калькування. Виявився також затребуваним метод фразеологічного аналога, калькування. Проте важливо відзначити, що підібрані аналоги набувають схожого сенсу тільки в конкретному контексті. Тому контенкстуальний переклад в іншому мовному середовищі може бути неповноцінним та хибним. В перекладі фразеологічних одиниць не існує універсальної тактики або єдиного методу перекладу, тому кожну мовну ситуацію потрібно розглядати окремо з огляду на низку факторів. Контекст грає ключову роль у визначенні справжнього значення вживаної фразеологічної одиниці.

Засоби масової інформації є ключовим способом передачі інформації у світі. Через це особливу увагу слід приділяти їх адекватному перекладу, який вимагає певної культурної адаптації для читачів з різних країн. Особливою проблемою у цьому контексті є переклад фразеологізмів.

У нашому дослідженні виявилося, що основні методи контекстуального перекладу включають в себе підбір фразеологічного аналогу, пошук еквіваленту та описовий переклад. Однак вибір конкретних засобів для перекладу будь-якої фразеологічної одиниці залежить від перекладача та його суб’єктивного бачення, оскільки неможливо врахувати всі можливі варіації вживання кожної ФО. Для різних ситуацій одна й та ж фразеологічна одиниця може потребувати використання різних методів перекладу.

В ході дослідження було проаналізовано переклад понад 100 англомовних фразеологічних одиниць та їх перекладів на українську мову в

медіа текстах. За результатами, найчастішим способом перекладу ФО є пошук відповідного еквівалента в рідній мові (близько 48%). Описовий спосіб перекладу становить 22%, контекстуальний спосіб – 15%, калькування – близько 10% та інші способи – близько 5%. Результати представлені графічно в діаграмі (Рисунок 1 – Частотність прийомів перекладу).

Можемо зробити висновок, що подібне розповсюдження еквівалентного перекладу зумовлено повною відповідністю лексичного значення та внутрішньої форми оригінального тексту та тексту перекладу. До того ж, з огляду на багатство української мови ми можемо помітити, що деколи існують декілька еквівалентних способів перекладу англомовних ФО, що значно урізноманітнює можливості перекладу. До прикладу: *pull the wool over someone's eyes [80] – пускати пил в очі або ж замилювати очі, a sitting duck [80] – легка здобич або зручна мішень.* Натомість, у разі використання інших способів перекладу може бути втрачена своєрідність та сенс ФО при перекладі. До прикладу, не дивлячись на широке розповсюдження описового перекладу через відсутність адекватного відповідника в мові перекладу, його використання, як ми можемо спостерігати, несе за собою втрату не лише форми ФО, але й емоційності та образності фразеологізму. Саме тому, якщо мова йде про медіа тексти, з огляду на виконувані ними функції в текстах медіа, найкращим способом перекладу за можливості залишається пошук відповідного еквівалента.

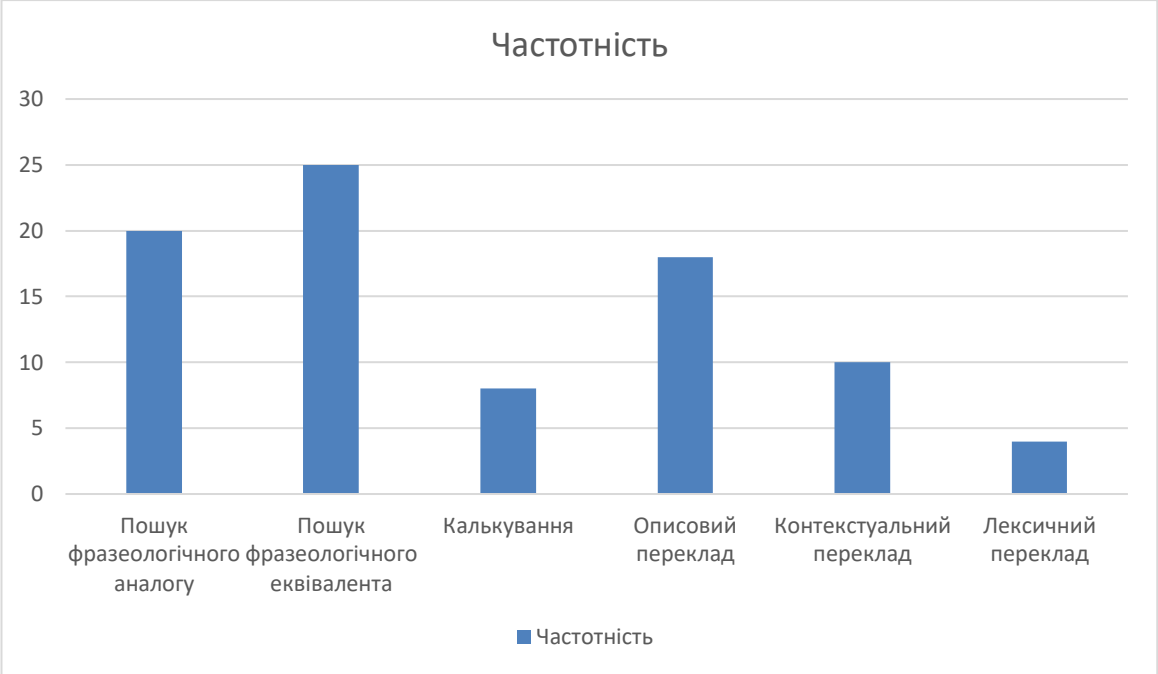

Рисунок 1 – Частотність прийомів перекладу

3.4.Труднощі перекладу англомовних фразеологізмів у медійних текстах

Як було зазначено у попередньому розділі, найчастіше ФО використовують саме в заголовках, адже там вони відіграють роль привернення уваги читачів за короткий час. Тому в таких ситуаціях, переклад фразеологічних одиниць у заголовках часто стає проблематичним для перекладача, адже для адекватного відтворення фразеологічних одиниць необхідно докладно ознайомитися із змістом всього тексту та враховувати той факт, що дієслівні заголовки, які широко використовуються в англійській пресі, не є особливістю традиції написання україномовних медійних текстів. Тому дуже часто їх принагідно замінюють іншими конструкціями, якщо це можливо:

Iraq in the balance

Невизначеність в Іраку [86];

China is throwing down the gauntlet to the US in the Middle East

Китай кинув рукавичку економіці США;

Jordan's double game over Iraq [86]

Подвійна гра Йорданії навколо подій в Іраку [85]*;*

Richards gives Woodward rich food for thought

Їжа для роздумів Вудварду [86];

Israel will attack Iran 'only as last resort'

Напад Ізраїлю на Іран можливо «виключно як крайній захід [85].

Особливий інтерес (і особливі перекладацькі труднощі) для перекладача представляють нагромаджені заголовки, що побудовані на грі слів (puns) [78]:

Poor air quality puts steelworks in bad odour with locals [86]

Металургійні підприємства зіпсували місцевому населенню і повітря і життя.

В статті під останнім заголовком мова йде про невдоволення мешканців промислової зони графства Суонс (Уельс), яке виникає внаслідок смогу і насильства запаху сірки. В цьому звинувачують керівництво промислових підприємств, які забруднюють повітря надмірними викидами. Гра слів ґрунтується на поєднанні виразу *"bad odour"* (поганий запах) і фразеологічного вислову *"in bad odour with somebody"* (в немилості у когось), оскільки обидва мають спільний компонент – *"bad odour"*.

Отже, при перекладі ми не можемо просто механічно копіювати форму оригіналу, але повинні зусиллям відтворити смисловий, емоційний і образотворчий зміст для читача: Металургійні підприємства зіпсували життя місцевого населення і забруднили повітря.

В даному дослідженні вивчаються семантичні перетворення, приділяючи особливу увагу концепції смислової стійкості, оскільки трансформація передбачає зміни не лише в семантичних, але і в структурних, граматичних та інших складових існуючих фразеологічних одиниць. Будь-яка трансформація є умисною модифікацією фразеологічної одиниці, а зміни, які виникають внаслідок цього, здебільшого виявляються стилістичними та призводять до повної або часткової зміни значення фразеологічної одиниці,

оновлюючи її семантику. Переосмислення як зміну значення можна проілюструвати за допомогою наступного прикладу: *In later years, as I became interested in photojournalism, it was the photographs that brought that awful day to life form*" [6], в якому фразеологічна одиниця to bring to life, використовується в мові одного з фотографів Білого дому, не в сенсі 'to bring to senses' який міститься в «Словнику ідіом» в розділі, присвяченому медичним термінам, але в цьому випадку вона описує людські почуття, які персоніфікуються. Фотографії розглядаються як інструменти поглиблення в історію, і фотограф відчуває ці жахливі події.

Фразеологічна одиниця «остання миля» зі значенням «відносна відстань» між АТС і його комутованим користувачем українською мовою («Довідник технічного перекладача», 2015) широко використовується в переговорах і статтях, присвячених темі електроенергетики. Ця фразеологічна одиниця стала терміном після енергійної реформи в 2006 році і тепер може використовуватися як термін і як фразеологізм, який використовується в мові:

RF Ministry of Energy and FTS elaborates a new way of solving electroenergetic last mile problem [86]

Компромісне рішення Міненерго по останній милі: великі споживачі продовжать платити розподільним компаніям.

В загальному, можливості морфологічних трансформацій у фразеологічних одиницях суттєво обмежені у порівнянні з вільними словосполученнями і, зазвичай, вимагають супровідних окказіональних модифікацій.

Скорочення представляє собою зменшення структури фразеологічної одиниці, включаючи відсутність значущих елементів. У більшості випадків дієслово виключається зі структури фразеології, оскільки воно, як структурне ядро словесних фразеологізмів, не несе основного тематичного навантаження, і, отже, його вилучення не призводить до смислової втрати.

«The Republicans deaf ear is a preexisting condition» [86] (словникова форма даного виразу – *«to fall on deaf ears»* [80]).

«There is one silver lining for Sadler: the injury does not appear to be career threatening» (словникова форма даного ФО – every cloud has a silver lining).

Еліпс включає в себе також усічення фразеологізму, що представляє собою редукцію початкових або кінцевих елементів багатокомпонентної фразеологічної одиниці, що призводить до виникнення неповної, відкритої конструкції. Цей прийом часто використовується при цитуванні. Наприклад, в англійському прислів'ї *«There's as good fish in the sea as ever came out of it»* [80] дуже часто фразеологізм використовується в усіченому варіанті: *«There's as good fish in the sea»*.

Найчастіше еквіваленти можна виявити у так званих інтернаціональних фразеологізмів. Це фразеологічні одиниці, які були запозичені обома мовами з якоїсь третьої, головним чином, з латинської або грецької [7]. Наприклад:

Goldman warns stronger euro may be Russian bonds 'Achilles heel. [85]

Goldman попереджає, що зростання євро може бути ахіллесовою п'ятою російських облігацій [85].

[Business] now has to consider all these threats: how real are they, how durable is the string holding the sword of Damocles?

Тепер бізнес повинен брати до уваги всі ці загрози і думати, наскільки вони реальні, наскільки міцна нитка, на якій висить дамоклів меч [86]

З точки зору семантичної неподільності ФО в наступному прикладі можна віднести до фразеологічних єдностей, так як наявність загального переносного значення чітко зберігаються ознаки семантичної роздільності окремих компонентів, при цьому фразеологізм має яскраву образність. Компоненти даного фразеологізму неможливо замінити. Всі ці ознаки властиві фразеологічним єдностям. Словосполученяня «З відкритими обіймами» є повним еквівалентом вираження with open arms, так як при перекладі повністю зберігаються лексичні і семантичні компоненти одиниці.

Даний спосіб перекладу був обраний, так як еквівалент передає значення одиниці в контексті речення:

For decades, politicians have welcomed the super-rich with open arms. [86]

Десятиліттями політики зустрічали надбагатих росіян з розпростертими обіймами.

Оригінальний фразеологізм містить назву частини тіла – arms (руки). В еквіваленті немає буквальної передачі назви частини тіла, проте залишається образ, пов'язаний з тілесними діями, а саме обійми.

I wanted to talk about how we should improve our defences against money laundering. [86]

Мені хотілося обговорити як ми можемо зміцнити наші механізми захисту від відмивання грошей.

З точки зору класифікації за структурно-семантичним принципом даний фразеологізм належить до субстантивного номінатива, так як він виконує функцію називання певного процесу. За семантичної неподільності дана одиниця відноситься до фразеологічної єдності, оскільки вона володіє таким ознаками: зв'язок між компонентами мотивована, виразно відчувається метафоризація, при цьому семантика компонентів збережена, хоча загальне значення є переносним. Money laundering (відмивання грошей) давно закріпилося ідіомою, образ і значення якої зрозумілі навіть далеким від економіки читачам. Вибір саме ідіоми «відмивання грошей» в даному тексті може бути мотивований заголовком статті, який також містить в собі образне вираження «dirty money» (брудні гроші). В оригіналі фразеологізм містить два яскравих образи money (гроші) і laundering (відмивання), які без будь-яких змін передані в перекладі:

A unique new survey of hedge fund managers, brokers and other financial wizards finds that 74 percent give President Trump high marks for his positive effect on the stock market, though only 40 percent approve of his job performance so far. [86]

Унікальне нове опитування менеджерів хедж-фондів, брокерів та інших фінансових експертів показує, що 74% високо оцінюють президента Трампа за його позитивний вплив на фондовий ринок, хоча тільки 40%с хвалюють його роботу.

Вкористання в даному перекладі калькування можливо, але прямий переклад як фраза "фінансові маги" є незвичною для українського читача, і тому йому може бути важко зрозуміти, про кого саме йдеться в даному реченні. Натомість перекладач використовує аналог, де "wizards" (маги) замінюється на "експертів". Хоча при цьому втрачається певна образність та конотація, цей підхід дозволяє найбільш адекватно передати значення виразу.

При перекладі за допомогою описового способу всі образи, використані в оригінальному прикладі, губляться.

The bull case rests on hopes for the easing of sanctions, based on Mr. Trump's apparent desire for a closer relationship with Russia. [86]

Інвестори, які відіграють на підвищення, сподіваються на пом'якшення санкцій, грунтуючись на очевидне прагнення пана Трампа налагодити більш тісні відносини з Росією.

З точки зору класифікації за структурно-семантичним принципом, використаний в даному прикладі фразеологізм відноситься до ад'єктивних. В даному прикладі перекладач вважав за потрібне розкрити значення виразу «bull case» і тому застосовує описовий переклад.

Якщо фразеологічний еквівалент відсутній, потрібно підібрати в мові фразеологізм з таким же переносним значенням, який заснований на іншому образі або використовує інші лексичні засоби, наприклад: фразеологізми загального значення, що застосовуються до даної ситуації:

Russia's "rainy day" plan, the Russian Reserve Fund (RRF), is among the hardest hit [86].

Український засіб «на чорний день», Резервний фонд Російської Федерації, отримав дуже важкий удар.

Відповідно до класифікації за структурно-семантичним принципом, фразеологізм відноситься до ад'єктивних, так як він позначає якість явища, при цьому компонент порівняння відсутній. Тут ми спостерігаємо відмінність в лексичному складі фразеологізмів, так як за значенням і образності вони схожі. Оригінальний образ, що відсилає до природних явищ rainy в перекладі замінений на епітет, що означає колір: чорний. Однак обидва ці прикметників передають одне і те ж значення, а саме несподіваний період труднощів в будь-якій сфері. Використання аналога сприяє адекватної передачі сенсу, закладеного в вираженні в даному контексті.

У наступному уривку медіатексту використовується варіація фразеологічного обороту to keep the wolves at bay, що вживається у значенні «стримувати біди, напасти» (gatinliklari, badbaxtliklari cilovlamaq). У разі лексему wolves замінили назвою вірусу Covid-19, таким чином у фразеологізма з'являється нова інтерпретація. Використання фразеологічного обороту дозволяє скоротити обсяг заголовка, в лаконічній формі і водночас доступно донести до читача основний зміст публікації.

Hand and contact surface hygiene is still essential to keep Covid-19 at bay [85].

Фразеологічний оборот «*half a loaf better than no bread*», представлений у медіатексті нижче, перекладається українською мовою за допомогою відповідності «краще синиця в руці, ніж журавель у небі» (про перевагу чогось посереднього, але вже доступного, наявного перед гідним, прекрасним, але важко досяжним),

But when you can certainly be brilliantly cruel, how good, how zealous and indifferent, they do not take away the fact that Jones preferred half a loaf is not a boy at all. Jumping to the caused by this, Sutherland dutifully suggests (did not seem that lingo) that Larkin coercively controlled her, a judgment that willfully ignores physical distance between them, her financial independence and that everything him. [85]

Проаналізуємо фразеологічні одиниці, що містять назви продуктів харчування, зі статті під назвою "MasterChef Australia elimination recap: psychic agony and fever dreams. But make it TV!" з газети The Guardian:

And so the wheel of time tours to Sunday evening, and our new best friends return to Ascot Vale to tackle this week's elimination challenge: at the well-known food-related figure of speech and turning it into culinary reality in 9. It's amazing that it does not introduce my personal favorite, "face like a hatful of smashed krabs", but such inspiring terms as "cool as a cucumber". [86]

У першому випадку використовується класичний англійський фразеологізм, побудований порівняно cool as a cucumber. В перекладі з англійської мови фразеологізм *"cold as a cucumber"* відсутній, проте українською існує поширений вираз, побудований на порівнянні та використовуючий анімалістичний образ – *"спокійний як удав"*. Хоча основний образ у цих двох фразеологізмах різний: в англійській це огірок, а в українській мові використовується образ рептилії – удав.

Дискурс медіа спортивної тематики також навантажений фразеологізмами. Досліджуємо кілька прикладів цих статей:

It's really relaxing.We can only say sorry to the fans. I know they back us through thick and thin, which we appreciate as players. [85]

Фразеологічне зрощення *"through thick and thin"*, використане в даному фрагменті належить до однієї з найдавніших англійських ідіом. Вона походить від виразу *through thicket and thin wood*, яке відсилає нас до часів, коли Англію покривали ліси, а люди повинні були продиратися через хащі, прокладаючи собі нові шляхи [81]. Саме тому аналізований фразеологізм отримав значення за всіх обставин; незважаючи на жодні перешкоди, труднощі; рішуче, стійко, непохитно.

Kasper Hjulmand hopes Ajax links live Denmark edge over Wales in Amsterdam [85]

У другому фрагменті говорячи про світ футболу, використовується ФО to give edge over – мати перевагу

Проаналізуємо наступні приклади цієї спрямованості:

Pitch-perfect Rishabh Pant beats England to a pulp.

Entry rails in the race to buy Chelsea FC remain on the points run to the record, where they will make rough preferred bidders.

Sunderland will come in 'not enough' Jordan Henderson's journey from Black Cat to Premier League-winning captain [85].

Другий фразеологізм on tenterhooks перекладається як «сидіти як на голках», «бути дуже напруженим» болісно чекати чогось, мучитися невідомістю, сидіти як на голках.

Що стосується третин ФО "to be shown the door" має значення "цілком звільнений з роботи"

Таким чином, у процесі аналізу особливостей використання фразеологізмів у сучасному англомовному медійному дискурсі з'ясовано, що фразеологічні одиниці є ефективним мовним засобом, що часто використовується в заголовках та текстах медіа. ФО виконують різноманітні функції у текстах ЗМІ, такі як лаконічність, інформативність, емоційна експресивність та стилістична варіативність. Їх застосування має також прагматичну мети, забезпечуючи більшу образність мови та полегшуючи сприйняття інформації читачами. Фразеологізми є ефективним засобом оцінки явищ та мають потенціал для мовного впливу і маніпуляцій, надаючи їм значущий вплив у мас-медійному дискурсі.

Отже, фразеологія є складним явищем, яке вимагає спеціальної уваги від перекладача, оскільки переклад фразеологічних виразів напряму пов’язаний з контекстом його використання та умовами перекладу на мову. Саме тому переклад ФО може мати численні труднощамі. Дане дослідження переконує, що стратегії та способи перекладу у кожному конкретному випадку різні і залежать від низки різноманітних факторів, таких як контекст, структура, семантика, емоційно-експресивне забарвлення фразеологічної одиниці, інтенція автора, тощо. В залежності від даних факторів перекладач може користуватись різними методами перекладу, такими як пошук аналогу

чи еквіваленту, описання ФО, лексичний, контекстуальний, антонімічний переклад, калькування та цілісне перетворення. Знання цих методів допомагає перекладачеві вирішувати завдання та забезпечує якісний переклад ФО у різних ситуаціях.

Отже, переклад масмедійних текстів відрізняється своєрідними особливостями, які перекладач повинен враховувати для успішного виконання завдання.

Висновки до третього розділу

В якості матеріалів для перекладу були використані тексти британських, американських видань (Foreign Affairs, Guardian, The New York Times, Global Times) та їх перекладів на українську мову з україномовних інтернет-ресурсів ВВС та Укрінформ. Окрім цього в роботі було використано описовий переклад та калькування. Слід зазначити, що підібрані аналоги є актуальними лише рамках певного контексту, тоді як в іншій мовній ситуації такий переклад може бути неповноцінним. Як показало дане дослідження, універсальної тактики чи методу для перекладу фразеологічних одиниць не існує. Важливу роль в цьому відіграє контекст, який може розкривати істинне значення вжитої фразеологічної одиниці. У нашому дослідженні основними стратегіями перекладу було обрано підбір фразеологічного аналога та описовий переклад. Однак, визначення того, яким чином буде виконуватись переклад кожної конкретної фразеологічної одиниці, залишається за вибором перекладача. У різних мовних ситуаціях в перекладах одних і тих самих ФО можуть використовуватись різні методи. Сьогодні ЗМІ – головне джерело передачі інформації у світі, тому вони потребують адекватного перекладу, що включає в себе адаптацію тексту до реалій життя читачів різних країн. Особливі труднощі в адаптації текстів відіграє переклад ФО. У висновках слід зазначити, що найефективніший спосіб перекладу – використання фразеологізмів-еквівалентів для збереження як смислового значення, так і структури ФО. Проте, іноді вибір аналогів,

визначених у фразеологічних словниках, або застосування калькуляції може бути вдалим варіантом для перекладача. Перекладачі найчастіше використовують методи, такі як переклад з використанням еквівалентів мови перекладу, переклад з пошуком аналогів в таргетинговій мові та описовий переклад.

Переклад фразеологізмів у заголовках медіа текстів (статей, видань, виступів, брошур і т.д.) часто стикається з серйозними труднощами. Для ефективного передавання фразеологічних одиниць у заголовках необхідно ретельно дослідити зміст статей та враховувати той факт, що дієслівні заголовки, що широко використовуються в англійській пресі, не є характерним елементом для україномовних медіа-текстів. Такі конструкції слід, наскільки це можливо, варто заміняти іншими виразами.

ВИСНОВКИ

Фразеологія – це наука, що досліджує фразеологічні одиниці, визначені як стійкі мовні конструкції з фіксованим значенням, постійним складом і нерозкладною структурою. Термін "фразеологія" може вказувати як на сукупність виразних засобів мови, еквівалентних словам, так і на особливий мовний рівень, де одиниці взаємодіють зі словами, але не є їхніми повноцінними еквівалентами. Таке розуміння дозволяє враховувати різноманітні елементи, такі як штамповані кліше, літературні цитати, крилаті вислови, народні прислів'я та приказки. Однак це визначення може бути вважене недостатньо жорстким, оскільки не враховує структурних і семантичних відмінностей між видами фразеологічних одиниць. Фразеологізм розглядається як самостійна мовна одиниця з відповідними диференційованими характеристиками. В англійській мові також використовується термін "idiom" для опису подібних конструкцій, але він має більш вузьке значення.

Основними характеристиками фразеологізмів є їх образність та експресивність. У великій мірі фразеологія не відрізняється будовою від вільних словосполучень. Хоча в обох випадках можна замінити одне слово іншим, варіювання складу лексем у фразеологізмах є винятковим. Більшість фразеологізмів формуються на основі вільних словосполучень, прислів'їв та окремих термінологічних виразів. Отже, фразеологізм – це відносно стійке, повторюване, виразне поєднання слів, яке, як правило, має цілісне значення. Фразеологізми відрізняються від звичайних слів стійкістю значення, структурно-семантичними особливостями, можливістю обмеженого варіювання іншими граматичними формами тощо.

Фразеологізми також відрізняються стійкістю граматичної форми їх компонентів: кожен елемент поєднання використовується тільки в конкретній граматичній формі, яку неможливо змінити довільно. Навпаки від вільних словосполучень, які можуть змінювати свою форму в мовленні,

фразеологізми використовуються лише в стійкій формі, яка закріпилася в мові.

Фразеологічні одиниці представляють собою некласичний тип мовних одиниць, які, крім номінативної функції, називають і позначають фрагмент дійсності як цілісний позамовний об'єкт.

Стійкість фразеологізмів визначається рівнем неподільності їх компонентів, що визначає межу можливості або неможливості внесення змін до фразеологічної одиниці. Це може виявлятися через додавання, виключення або заміну компонентів фразеологічної одиниці. Ця стійкість може бути як структурною, коли компоненти залишаються неподільними за рахунок додавання або виключення, так і семантичною, коли зберігається значення фразеологічного вислову при заміні будь-якого з його компонентів аналогічним за тематичним рядом лексичною одиницею.

Однією з найпоширеніших класифікацій є класифікація фразеологізмів за ступенем семантичної неподільності, де виділяються фразеологічні зрощення, єдності і поєднання. Ця класифікація ґрунтується на визначенні того, наскільки нероздільні компоненти фразеологізму залишаються у вираженні свого значення.

Виділяють чотири основних типи фразеологічних одиниць: зрощення фразеологічних – абсолютно неподільних словосполучень, значення яких абсолютно незалежне від їх лексичного складу. Фразеологізми єдності – фразеологічні словосполучення, в яких значення цілого пов'язано з розумінням усередині образного стрижня фрази, потенційного слова. Фразеологічні сполучення – словосполучення, утворені реалізацією невільних значень слів. Фразеологічні вирази мають неподільний склад і використовують фразеологічні звороти, що не лише семантично розділені, але й повністю складаються зі слів з вільними значеннями.

Медійний текст має високу інформаційну щільність і спрямований на правильне розуміння його реципієнтом, виокремлення необхідної інформації та отримання частини емоційного впливу. Газетний стиль відрізняється

наявністю емоційного забарвлення лексики, суспільно-політичної лексики, логічності і оцінковості. Окрім нейтральної лексики, у ньому використовується фразеологія та висока, книжкова лексика. Для газетного тексту характерні короткі пропозиції, бездієслівні фрази, риторичні запитання, вигуки, повтори і інші засоби виразності. У цьому випадку змістовність емоційного сприйняття визначається семантичною структуризацією тексту та його викладом, психоемоційним впливом, рівнем осведомленості і емоційно-психічним станом отримувача.

Однак, узагальнюючи різні точки зору, можна прийти до висновку, що вченими виділяються чотири види трансформації фразеологізмів: семантичні, лексичні, синтаксичні та морфологічні, також мають своє внутрішнє поділ. Аналіз медійних текстів вказує на те, що приховані фразеологізми найчастіше виявляються у заголовках друкованих ЗМІ, і серед видів трансформацій синтаксичні та лексичні є найпоширенішими. Крім того, автори віддають перевагу застосуванню цих трансформацій, зокрема при створенні матеріалів на тему політичних змін у житті країни.

Як відомо, медіатексти як джерело передачі реальних подій життя завдяки виразним засобам та експресивності впливають на реципієнта і формують у нього певну позицію політичних процесів, що відбуваються в країні. Крім того, вони найшвидше реагують на всі зміни в житті суспільства та відображають динамічні процеси оновлення лексики та їх функціонування у мові.

Саме тому мова засобів масової інформації поповнюється новими фразеологічними одиницями, чим пояснюється така різноманітність способів перекладу фразеологізмів. Стратегії перекладу при цьому можуть змінюватись в залежності і від умов контексту, і від точності тлумачення значення фразеологічної одиниці в мові перекладу, та від структури фразеологічної одиниці, а також від її емоційно-експресивного забарвлення.

Для перекладу фразеологічних одиниць використовуються всі способи перекладу: фразеологічні (фразеологічний еквівалент та фразеологічний

аналог) та нефразеологічні (калькування та описовий переклад). Різниця між кількістю ФО, переданих українською різними видами перекладу (фразеологічними чи нефразеологічними), несуттєва, проте переважаючим виявилися нефразеологічні види перекладу. У рамках фразеологічного перекладу превалює метод фразеологічного аналога фразеологічного еквіваленту. Прийом описового перекладу, включаючи суто лексичний переклад, є домінуючим нефразеологічним методом. Переклад ФО в медіа текстах представляє серйозні труднощі. Для адекватної передачі ФО в заголовках необхідно уважно вивчити зміст даних статей, а також врахувати той факт, що дієслівні заголовки, широко використовувані в англійській пресі, не є характерною особливістю україномовних медіа текстів, і їх слід по можливості замінити конструкціями. Отже, переклад медійних текстів характеризується певними специфічними особливостями, які перекладач обов'язково повинен враховувати при перекладі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авксентьєв Л. Г. Фразеологічна одиниця як предмет фразеології та її основні ознаки / Мовознавство. 2019. №5. С. 13–17.
2. Алексєєва О. М. Деякі аспекти дослідження фразеологізмів, що містять топоніми, у курсі країнознавства Великобританії. Записки з романо-германської філології. 2016. Вип. 2 (37). С. 3–10.
3. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків: Вища школа, 2017. 134 с.
4. Англо-український фразеологічний словник / К. Т. Баранцев. К. : Т-во “Знання”, 2005. 1056 с.
5. Балахтар В. В. Адекватність та еквівалентність перекладу / К.С. Балахтар. – “Спецпроект : аналіз наукових досліджень” : матер. IV Міжнар. Наук.-практ. Конф. Київ : 2011. С. 28–33.
6. Баран Я. А. Фразеологія: знакові величини. Навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов. Вінниця: Нова книга, 2008. 256 с.
7. Баран Я. А. Теоретичні основи фразеології : навчальний посібник / Я. А. Баран, М. Зимомря – Ужгород : Ужгородський державний університет, 1999. 176 с.
8. Баран Я. А. Фразеологія у системі мови. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2017. 175 с.
9. Баранова С. В. Спецрозділи перекладу: конспект лекцій для студ. спец. 6.020303 "Переклад" денної форми навчання. Суми: СумДУ, 2012. 86 с.
10. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : [підручник]. Київ: Академія, 2004. 344 с.

11. Білоноженко В. М. Функціонування та лексикографічна розробка українських фразеологізмів/ К. : Наукова думка, 2019. 153 с.
12. Бобков В. О. Основні теоретичні засади контекстологічного, описового та варіаційного методів дослідження фразеології. Наукові записки НУ «Острозька академія». Серія «Філологічна». 2016. Вип. 62. С. 368–371.
13. Бойченко Н. О. Стійкі дієслівні сполуки у публіцистичному тексті: типологічні ознаки та експресивний потенціал : дис. ... Канд. Філол. Наук : спец. 10.02.01 «Українська мова»; Київський нац. Ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2002. 192 с.
14. Бондар М. В. Класифікація національно маркованих одиниць. Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ. Серія Філологія. Педагогіка. Психологія. 2015. Випуск 30. С. 31−36.
15. Борзих О. О. Роль перекладу у процесі міжкультурного спілкування / О. О. Борзих, І. С. Гук // Філологічні науки. 2014. Книга 3. С. 31.
16. Гаврилова Т. Ономастика фразеологізмів: універсальне та етнічне / Тетяна Гаврилова // Українська мова. 2004. С. 52−63.
17. Галинська О. М. Фразеологізми як знаки культурної інформації / Проблеми зіставної семантики : збірник наукових статей. – Вип. 10 / відп. Ред. Корольова А. В. К. : Вид. Центр КНЛУ, 2011.– Ч. 2. С. 72–76.
18. Глінка Н. В., Єськін О. В. Семантико-стилістичні особливості англомовних текстів публіцистичного стилю. Advanced education : зб. Наук. Праць. К., 2014. Вип. 1. С. 6−12.
19. Гречина Л. Б. Переклад і його роль в контексті розвитку цивілізації / Л. Б. Гречина // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2013. Вип. 2. С. 162−165.
20. Григораш А. М. Національна самобутність фразеологізмів української та російської мов. Проблеми зіставної семантики. Київ Черкаси, 1992. С.108−109.

21. Григораш А. С. Стратегії перекладу фразеологізмів із негативною конотацією в англійськомовному політичному дискурсі. Мовні і концептуальні картини світу. 2015. Вип. 1. С. 168–181.
22. Григораш А. М. Трансформація складу фразеологізмів у газетних текстах / Система і структура східнослов'янських мов. К., 1997. С. 48–57.
23. Гуренко Н. В. Специфіка перекладу суспільно-політичних реалій / Вісник СумДУ. Серія Філологія. Суми : Вид. СумДу, 2007. №1, том 2. С. 91–95.
24. Демський М. Т. Українські фраземи й особливості їх творення. Львів- Краків-Париж: Просвіта, 1994. 62 с
25. Дем'яненко О. Є. Переклад як спосіб розуміння культурної ідентичності в умовах міжкультурної комунікації. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": Збірник наукових праць. Вип. 15. Херсон: ХДУ, 2011. С. 289-293.
26. Жайворонок В. В. Знаки української етнокультури: Словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.
27. Жайворонок В. В. Українська етнолінгвістика: нариси. Київ : Довіра, 2007. 703 с.
28. Жуйкова М. В. Динамічні процеси у фразеологічній системі східнослов'янських мов. Луцьк: Вежа, 2007. 416 с
29. Забіяка В. А., Забіяка І. М. Світ фразеологізмів. Етимологія, тлумачення, застосування: практ. Посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 304 с.
30. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р. П. Зорівчак. Л. : Вища шк., 2003. 156 с.
31. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англомовних перекладів української прози). Львів : ЛНУ, 1989. 216 с.
32. Кереченко С. М., Баранова С. В. Використання фразеологізмів у сучасному англомовному мас-медійному дискурсі // Науковий вісник

Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія. 2020. Т. 1, № 45. С. 147−150.

33. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова) / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. Вінниця : Нова Книга, 2006. 592 с.
34. Коломийська І. Особливості вживання фразеологічних одиниць у німецькомовному газетному тексті: гендерний аспект: дис. На здобуття наук. Ступ. Канд. Наук: Чернівці-Запоріжжя, 2018. 272 с.
35. Корнєва З. М. Ономастичний компонент у складі англійських фразеологічних одиниць та його відтворення в українському перекладі. Молодий вчений. 2018. № 11 (63). С. 321−326.
36. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Вінниця: Нова Книга, 2003. 448 с.
37. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів освіти. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. 368 с.
38. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 424 с.
39. Кочукова Н. І. Трансформовані словосполуки в мові української преси: На матеріалі укр. Преси кінця XX початку XXI ст. / Н.І. Кочукова. К.: Унів. Вид-во «Пульсари», 2005. 165 с.
40. Левченко О. П. Фразеологічна символіка: лінгвокультурологічний аспект : монографія. / Левченко О. П. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2005. 217с
41. Литвин І. М. Перекладознавство: науковий посібник. Черкаси : Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с.
42. Мірошниченко І. Г. Сучасні підходи до типології мас-медійного дискурсу. Сучасний мас-медійний простір: реалії та перспективи розвитку : матеріали ІІ Всеукраїнської наук.-практ. Конф., Вінниця, 12–13.10.2016 р. Вінниця. 2016. С. 227–231.

43. Назаренко О. В. Українська фразеологія як вираження національного менталітету: автореф. Дис. На здобуття наук. Ступеня канд. Філол. Наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Дніпропетровськ, 2001. 20 с.
44. Пархонюк Л. Синтаксичні засоби актуалізації у газетних заголовках / Л. Пархонюк // Українська філологія: Школи, постаті, проблеми. Львів: Світ, 1999. Ч. 2. С. 323−326.
45. Пашинська Л. М. Фразеологічні неологізми в українському мас-медійному дискурсі : автореф. Дис. ... Канд. Філол. Наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Л.М. Пашинська ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. К., 2011. 20 с.
46. Петлюченко Н. В. Харизматика : мовна особистість і дискурс : монографія / Н. В. Петлюченко. – Одеса : Астропринт, 2009. – 464 с.
47. Петрова Н. Д. Англійські фразеологічні одиниці з національнокультурологічним компонентом / Іноземна філологія. Київ, 2013. С. 40–50.
48. Прадід Ю. Ф. Загальномовні фразеологізми і газетний контекст / Ю. Ф. Прадід // Українське мовознавство. Республік. Міжвідом. Наук. Зб. К. : Наукова думка, 1991. Вип. 18. С. 121–127.
49. Руснак В.І. Зоосемічні фразеологічні одиниці як носії національно маркованої вторинної номінації [Текст] / В.І. Руснак // Наукові записки. Серія “Філологічна”. Острог : Видавництво Національного університету “Острозька академія”, 2011. С. 329–336 (Вип. 19.).
50. Селіванова О. Проблема трансформацій в перекладознавстві. Вісник Черкаського університету. Серія філологічні науки. 2012. Вип. 3. С. 33−40.
51. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
52. Сіденко Н. Поняття фразеологічної усталеності: ґенеза розвитку. Лінгвістика. 2015. Вип. 23. С. 30−36.
53. Скиба Н.Г. Активні фразеотворчі процеси в українській

публіцистичній і художній прозі кінця XX початку XXI століть : автореф. Дис. ... Канд. Філол. Наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Н.Г. Скиба ; Київський нац. Ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2005. 17 с.

54. Словник української мови: в 11 т. [Електронний ресурс]. URL: http://sum.in.ua/ (дата звернення: 18.11.2023).
55. Степанок Ю., Могілей, І. І. Особливості збереження прагматичного потенціалу англомовного публіцистичного есе у перекладі українською мовою. Міжособистісна комунікація та перекладознавство: сучасні перспективи розвитку збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної конференції 12 квітня 2023 року. Черкаси, Україна. С. 115−116.
56. Терлецька Л. П. Внутрішні закономірності та основні ознаки фразеологічних одиниць в англійській мові. Молодий вчений. 2020. № 3.2 (79.2). С. 111−115.
57. Третяк А. С. Англомовні фразеологізми з компонентом кольоропозначення та специфіка їхнього перекладу на українську мову (на матеріалі лексикографічних видань) : кваліфікаційна робота магістра спеціальності 035 «Філологія» / наук. Керівник І. О. Андрєєва. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 52 с.
58. Ужченко В. Д. Українська фразеологія. Харків: Основа, 1990. 167 с.
59. Ужченко В. Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: навч. Посібн. Київ: Знання, 2007. 494 с.
60. Фразеологічний словник української мови : у 2 т. / уклад. : В.М. Білоноженко та ін. К. : Наукова думка, Т.2. 1993. 984 с.
61. Хороз Н. С. Трансформації фразеологізмів у текстах сучасних хорватських газет : автореф. Дис. ... Канд. Філол. Наук: спец. 10.02.03 «Слов'янські мови» / Н.С. Хороз ; Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. К., 2008. 18 с.

62. Цимбалюк-Скопненко Т. Контамінація як структурно-семантичний спосіб трансформації фразеологічних одиниць (на матеріалі перекладів Миколи Лукаша) // Лексикографічний бюлетень : зб. Наук. Пр. Київ, 2006. Вип. 13. С. 177–181.
63. Чаєнкова О. К. Фразеологічні одиниці із соматичним компонентом голова (на матеріалі української, турецької на англійської мов). Порівняльно-історичне і типологічне мовознавство. 2020. Т. 31, № 2.
64. Черней Д. В. Труднощі та способи перекладу англомовних фразеологізмів // Закарпатські філологічні студії. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 2019. Т. 1. Вип. 10. С. 138 −141.
65. Шевченко Л.Ю. Трансформація фразеологічних одиниць у газетному тексті / Л.Ю. Шевченко // Особливості мови і стилю засобів масової інформації / А.П. Коваль, Г.Я. Солганик, О.Ф. Пінчук та ін. К. : Вища школа, 1983. С. 70-79.
66. Burman, E. and Parker, I. Against discursive imperialism, empiricism and constructionism: Thirty-two problems with discourse analysis. In: Discourse analytic research: Repertoires and Readings of Texts in Action, edited by E. Burman and I. Parker. London: New York. 1993. pp. 155-172.
67. Barthes R. Introduction à l'analyse structurale des récits // Communications, 1966. P. 1-27.
68. Cambridge Dictionary [Electronic resource] Mode of access: https://dictionary.cambridge.org/.
69. Cambridge International Dictionary of Idioms / Cambridge: Cambridge University Press, 1998. 587 p.
70. Dijk T. A. van. Studies in the Pragmatics of Discourse. Janualinguarum. Series Maior; 101. The Hague, Paris, New York: Mouton Publishers. 1991. 331 p.
71. English Idioms & Idiomatic Expressions [E-resource]. URL: http://www.learn-english-today.com/idioms/idioms_proverbs.html

72. Garner B. Garner's Modern American Usage. New York: Oxford University Press, 2009. 211 p.

73. Gottlieb H. You Got the Picture? On the Polysemiotics of Subtitling Wordplay. In Gottlieb, Henrik: Screen Translation. Eight Studies in Subtitling, Dubbing and Voice-over. Copenhagen, 2005. 342 p.
74. Gries St. Phraseology and linguistic theory: A brief survey // Phraseology: An interdisciplinary perspective. Amsterdam -Philadelphia, 2008. P. 3-25.
75. Harris Z. Papers in Structural and Transformational Linguistics. Dordrecht, 1990. 559 p.
76. Hornby, A.S. Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English. – Oxford: Oxford University Press, 2007. XII. 1780 p.
77. Leppihalme R. Culture Bumps: An Empirical Approach to the Translation of Allusions. Clevedon : Multilingual Matters Ltd, 1997. 214 p.
78. Low P. Translating jokes and puns. Perspectives: Studies in Translatology. 2011. 19(1). P. 59-70.
79. Lubensky S. Russian-English Dictionary of Idioms. Revised edition. New Haven: Yale University Press, 2014. 992 p.
80. Oxford Advanced Learner's Dictionary [E-resource]. URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/
81. Oxford Dictionary of Idioms / New York: Oxford University Press, 2004. 340 p.
82. Parker I. Discourse Analysis: the to the Text. Introduction. Publications, 1997. 270 p.
83. Shamsiddinova Gulnoza Vasliddin qizi. Phraseological units and their types in the English language. Eurasian journal of learning and academic teaching. 2022. P. 4–6.
84. Spears R. A. Dictionary of American Idioms and Phrasal Verbs. N. Y.: The McGraw-Hill Companies, Inc., 2005. 1098 p.

85. The Guardians. URL: https://www.theguardian.com/international
86. The Times. URL: https://www.thetimes.co.uk/
87. Yan C. The culture turn in translation studies. Open Journal of Modern Linguistics, 2014. T. 4. №. 04. P. 487-494.
88. Wierzbicka A., Harkins J. Introduction/ Emotions in crosslinguistic perspective ed. By J. Harkins, A. Wierzbicka. Berlin N. Y.: Mouton de Gruyter, 2001. P. 1-34.
89. Zykova I.V. Phraseological Meaning as a Mechanism of Cultural Memory / Research on Phraseology Across Continents. Poland : Publishing House of Bialystok U niversity, 2013. Vol. 2. P. 422-441.

ДОДАТКИ

Додаток А. Класифікація фразеологізмів

Фразеологічні зрощення		
1	*To be in the sound / right mind*	*бути при здоровому глузді*
2	*To bother ones head, to rack ones brains*	*ламати голову, розкинути мізками*
3	*To have a gift of the gab, to have a ready*	*добре підвішений*
4	*To have an eye for smth*	*бути знавцем чогось*
5	*To have an unusual power of mind*	*володіти незвичайним розумом, бути кмітливим*
6	*To have smth at ones fingertips*	*знати як свої 5 пальців*
7	*be all thumbs*	*бути незручним, незграбним*
8	*fools grow without watering*	*дурнів несіють і не жнуть – вони самі народжуються*
9	*Fools rush in where angels fearto tread*	*дурням закон не писаний*
10	*be at smbs beck and call*	*бути на побігеньках*
11	*The brain of a pigeon*	*курячі мізки*
12	*to kick the bucket*	*to die; зіграти в ящик*
13	*to Coventry*	*to ignore*
Фразеологічні єдності		
14	*to spill the beans*	*видати секрет*
15	*to have other fish to fry*	*мати справи важливіші*
16	*to throw dust into smbs eyes*	*замилювати очі, заговорювати зуби*
17	*to burn ones fingers*	*обпектися на чому-небудь*
18	*to throw mud at smb*	*поливати брудом*

19	*to be narrow in the shoulders*	*не розуміти жартів*
20	*to paint the devil blacker than he is*	*згущувати фарби*
21	*to put a spoke in smbs wheel*	*вставляти палиці в колеса, заважати планам*
22	*to hold ones cards close to ones chest*	*тримати що-небудь в секреті, не розголошувати що-небудь, мовчати, тримати язик за зубами*
23	to *make a mountain out of a molehill*	*робити з мухи слона, тобто сильно перебільшувати що-небудь*
24	*to throw dust into smbs eyes*	*замилювати очі, збивати з пантелику*
25	*to burn bridges*	*спалювати мости*
26	to paint the devil blacker than he is	малювати чорта страшніше, ніж він є
27	*to gild refined gold – to paint the lily*	*золотити чисте золото, намагатися поліпшити, прикрасити що-небудь і без того досить добре.*
28	*a bosom friend*	*щирий друг*
29	*a pitched battle*	*запекла сутичка*
30	*(To have) a narrow escape*	*врятуватися дивом*
31	*to frown ones eyebrows*	*насупити брови*
32	*a Sisyphean labor*	*Сізіфова праця*
33	*rack ones brains*	*ламати голову, посилено думати, згадувати*
34	*to pay attention to smb*	*звернути на кого-небудь увагу, і т.д.*

Додаток Б. Лінгвістичні особливості медійного дискурсу

35	Групова співвіднесеність (адресант поділяє погляди та ціннісні орієнтири своєї групи) [6]:	*There's a good reason why your parents wanted you to choose sensible friends. New research has revealed that risky behaviour is contagious. The same study also found people shy away from daredevil behaviour if others turn away from it too* [8].	*Є вагома причина, чому ваші батьки хотіли, щоб ви вибирали розумних друзів. Нове дослідження показало, що ризикована поведінка є заразною. Те саме дослідження також показало, що люди уникають сміливої поведінки, якщо інші також відмовляються від неї*
36	Публічність (відкритість, орієнтованість на масового адресата) [6]:	*Real Madrid striker Karim Benzema has fuelled speculation regarding his future after posting a picture on Instagram that shows him hugging his daughter Melia* [7].	*Нападник «Реал Мадрид» Карім Бензема поставив під загрозу свою майбутню кар'єру після розміщення фотографії в Instagram, де він обіймає свою дочку Мелію. На задньому плані фотографії знаходиться шапка із символікою футбольного клубу*

			«Манчестер Юнайтед», що конкурує, що по суті дискредитує Бензема в очах його команди.
37	Дисенсна орієнтованість (створення положення дисенсу – незгоди, протиріччя – з подальшою дискусією) [6].	*Should women explain gaps in their resume after raising a family? Controversial study says being honest will help land them a job. Previous evidence suggests women with families are discriminated against. Some say study is too far removed from the actual job-hunting experience* [11].	*Чи мають жінки пояснювати прогалини у резюме після створення сім'ї? Дослідження порушують спірні питання, що саме чесність допоможе їм влаштуватися працювати.*

Додаток В. Структурно-семантичні особливості медійних фразеологізмів

38	Фразеологічні зрощення (Phraseological fusions):	*Hagress hasn't blinked so far. One senator ... asked for an explanation, думаючи, що я не думав, що він був тільки "old dirt farmer. poke*" [24] (to buy a pig in a poke купувати кота в мішку).
39	Фразеологічні єдності (Phraseological unities):	*She touts thousands of testimonials from strangers who've reached out to her with stories of how feeling powerful has helped them overcome rough patches in their lives [22] (to rough patches – смуга невдач, важкий період).*
40	Фразеологічні сполучення (Phraseological collocations):	*You are attached to the rope that will be your «bosom friend» for at least the next five minutes* [22] (bosom friend – нерозлучний друг.
41		*The president was on the verge of announcing he would pull out of the North American Free Trade Agreement* [24] (To be on the verge of smth – бути на межі, бути на волосині від чогось).
Групи фразеологізмів		
Номінативні:		
42	а) іменні (субстантивні). Є	"*The bottom line is that method*

	підрядною структурою типу прикметник + іменник.	*involves using the patient's owns cells that, after genetic reprogramming they are able to recognize and attack cancer cells*" [22].
	б) ад'єктивні, що позначають якісну характеристику особи чи предмета. До цієї підгрупи входять:	
43	1) некомпаративні ад'єктивні фразеологізми з підрядною структурою:	*Most critics out there didn't think it could happen ... and now we're on the doorstep of something truly historic* [24].
44	2) компаративні (порівняльні) ад'єктивні фразеологізми:	*Just Hit the Ball i Run Like Hell* [22].
45	в) адвербіальні фразеологізми:	*A visiting West End art dealer saw the piece and offered for it on the spot* [22].
Номінативно-комунікативні (дієслівні) фразеологізми		
46	1) Некомпаративні	The conflict seems so imminent that it requires only a spark to let loose the dogs of war [22].
47	2) Компаративні фразеологізми	The election did not come as complete surprise [22].
Комунікативні, що складаються з прислів'їв та приказок.		
48	*Now he's been caught out by the new boss ... which proves that a new broom sweeps clean even in China* [24].	
49	*A new broom sweeps clean– нова мітла по-новому мете*.	

Додаток Г. Способи перекладу фразеологічних одиниць

Підбір фразеологічного аналогу		
50	[*The discretionary scheme] is inapplicable to other approaches to the system*	*[Дискреційна схема] незастосовна до інших підходів до системи*
51	*Such requirements should threaten the size of opportunities every day to leave their opportunities in working life* [85]	*Такі вимоги повинні загрожувати розміру можливостей щодня залишати свої можливості в трудовому житті* [85]
52	*We're already confident that they're taking damage to go into the deep days*	*Ми вже впевнені, що вони зазнають збитків, щоб піти в глибину днів*
53	*This is also a big gamble for the olive-dependent kingdom* [85]	*Крім того, це гра з великими ставками для залежного від нафти Саудівського королівства*
54	*Dmytro Medvedev, the celebration of the poems of the Russian security of the communists and the leading representative, wanted an authentic satirical to shoot in the USA. President Joe Biden on Wednesday (...)*[85]	*Заступник голови Ради безпеки Росії і колишній президент Дмитро Медведєв виступив з отруйною тирадою на адресу президента США Джо Байдена (...)*
55	*The fact that there will be no wake-up call than the current moment, with sky-high food prices and skyrocketing hunger, this has serious implications for thinking about global food systems* [85]	*Немає кращого сигналу тривоги, ніж зараз, коли ціни на продовольство зросли до небес, а голод посилився. Нині саме час провести серйозну розмову про перебудову глобальних*

		продовольчих систем
56	*It turned out to be a 'mini-elimination' from Estonia to get into the pot. We have some corpses to help, of course* [85]	*Він запропонував свого роду "міні-вторгнення" в Естонію, щоб, так би мовити, підкинути дров. Ми, зрозуміло, пошлемо на допомогу війська*
57	*Chinese and Russian operational satellite fleets have black letters and colors on shore for two years – up to 70%, according to a new Defense Intelligence Agency report* [85]	*За останні два роки супутникові флоти Китаю та Росії виросли як на дріжджах – приблизно на 70%, повідомляє розвідувальне управління Міністерства оборони США*
58	*What he said had hateful truth in it, and another defect of my character is that I enjoy the company of those, however depraved, who can give me a Roland for my Oliver* [85]	*Він висловив фатальну істину. Мені подобаються люди нехай погані, але які за словом у кишеню не лізуть*
	Підбір фразеологічного еквівалента	
59	*We must stay alert. We must constantly monitor the virus and save live* [85]	
60	*«… over half this year's £16.4 billion defence equipment budget is revenue-based, for „equipment support" and maintenance. Revenue cut is the Achilles heel of defence plans».* [85]	
61	*I believe that seeking the common ground and being prepared to make compromises in order to make progress no entail a rejection of values and convictions by one iota, rather it is precisely the way to defensa them* [85].	
62	*Poor lamb, he must be as poor as a church mouse* [85]	*Ах ти, ягнятко! Видно, бідний, як церковна миша* [85]
63	*golden age*	*золотий вік* [85]

64	*the Achilles heel*	*ахіллесова п'ята* [85]
65	*a Judas kiss*	*поцілунок Іуди* [85]
66	*a Pyrrhic victory*	*піррова перемога* [85]
67	*to rise like a phoenix from the ashes*	*відродитися як фенікс з попелу* [85]
68	*a Trojan horse*	*троянський кінь* [85]
69	*to fight tooth and nail*	*боротися до останньої краплі крові* [86]
70	*to take root*	*пустити коріння* [86]
71	*the last straw*	*остання крапля* [86]
72	*to fly a kite* [86]	*пускати пробну кулю, зондувати грунт, закинути вудку*
73	*to pill the wool over somebody's eyes* [86]	*пускати пил в очі, замилювати очі*
74	*a sitting duck* [86]	*легка здобич, зручна мішень*
75	*China and its yuan will be key players in all these changes*	*Судячи з усього, у всіх цих змінах Китай та його юань будуть ключовими гравцями*
76	*Governor Elvira Nabiullina decided that in 2014, when the correction over the aggressive Crimea and the oil area directed her to switch the currency to a free float* [85]	*Глава Центробанку Росії Ельвіра Набіулліна вирішила піти на ризик у 2014 році, коли санкції після входження Криму до складу Росії та падіння цін на нафту змусили її відпустити рубль у вільне плавання.*
77	*But Mr Putin smiled broadly as hi high-fived Prince Mohammed and took seat next to beaming Saudi* [85]	*Проте пан Путін широко посміхався в той момент, коли він «дав п'ять» принцу Мухаммеду, а потім сів поруч із усміхненим*

		саудитом
78	*But staying behind the usual talking points, the US can be offered to its Ukrainian territories, as well as a general guide: struggle is a huge possible option for its country [85]*	*Але замість того, щоб повторювати заїжджені фрази, Вашингтону краще піднести українським партнерам урок жорстокої чесності, сказавши: війна для вашої країни – це найгірший із усіх можливих варіантів*
79	*The Prime Minister made a surprise visit to Moscow, expecting that Putin would remember his warm relations with Russian sponsors and "help him get out of trouble"* [85]	*Прем'єр-міністр прибув із несподіваним візитом до Москви, розраховуючи, що Путін згадає про його теплі відносини з російськими спонсорами і "допоможе йому вийти з колотнечі"*
Нефразеологічні способи перекладу фразеологічних одиниць		
Калькування		
80	*to keep one's powder dry*	*тримати порох сухим* [86]
81	*shadow cabinet*	*тіньовий кабінет* [86]
82	*to vote with one's feet*	*проголосувати ногами* [86]
83	*a lame duck*	*кульгава качка* [86]
84	*What is the crucial context for Johnson's ludicrous claim this day to the House of Commons, that not the authorities can "knowingly, to do more to benefit from the Russian money* [85]	
85	*Parliament's intelligence and security committee wrote 2 years ago that our investigative agencies are underfunded, our economy is awash*	*Комітет парламенту з розвідки та безпеки заявляв ще два роки тому, що наші слідчі органи недофінансовані, наша економіка*

	with dirty money, and oligarchs have bought influence at the very top of our society [85]	*наповнена брудними грошима, а олігархи купили собі вплив на вершині нашого суспільства*
86	*All journalists have been writing about this for a long time, but this is not just overblown rhetoric from overexcited hacks.* [85]	*Ми, журналісти, давно про це пишемо, але це не просто розжарена риторика від перезбуджених любителів*
Описовий переклад		
87	*the dark ages*[86]	*середні віки*
88	*for a song*[86]	*за безцінь, майже даром*
89	*straw in the wind*[86]	*загальна тенденція*
90	*somebody's opposite nimber*	*особа, що займає таку ж посаду в іншій установі*
91	*to scrape home*	*насилу досягти своєї мети*
92	*to scrape home*	*потрапити на перші шпальти газет, стати темою газетних заголовків*
93	*to hit / make the headlines*	
94	*It had been done when he took silk and it represented him in a wig and gown. Even they couldnot make him imposing…* [85]	*Він тоді тільки-но став королівським адвокатом і з цієї нагоди був знятий у перуці та в мантії, але навіть це не додало йому значності* [85]
95	*And earlier this year, we fulfilled that promise, in that we left on January: Theresa May's speech to the Republican 'Congress of Tomorrow' conference. Decree.* [85]	
96	*In this weeks song, they have two*	*«За останні кілька тижнів*

	significant change players in our fight against this virus. [85]	*відбулися дві важливі події, які змінили правила гри в цій боротьбі з вірусом».*
97	*"I've never tried to shy away from that [question]"* [85]	
98	*«You will contribute to the Review's decisions as Labor government after the next election, as we will kick the tires hard on what comes out next month».* [85]	
99	*And the fight against Covid is by no means over.* [85]	
100	*«A year later it is still just £95.85 a week – just £1.60 more than it was that day. This is one of the lowest rates in Europe... and two million workers does not cover everyone».* [85]	
101	*(...), or stop the flow of satellite imagery, which has proved a real-time thorn in the side of the Kremlin during its ongoing war in Ukraine.* [85]	*(...),але й зупинить потік супутникових зображень у режимі реального часу – для Кремля на тлі безперервного конфлікту в Україні це вічний біль голови*
102	*Just ask officials who provided rosy scenarios for wars in Vietnam, Afghanistan and Iraq, only to he proven horribly wrong* [85]	*Ви запитаєте тих керівників, які рожевими фарбами малювали сценарії воєн у В'єтнамі, Афганістані та Іраку, а в результаті виявлялося, що вони абсолютно і страшенно не мають рації*
Контекстуальний переклад		
103	*the Old Lady of Threadneedle Street*	*стара леді з Треднідл-стріт (Англійський банк)*
104	*the Big Apple*	*велике яблуко (місто Нью-Йорк));*
105	*Uncle Sam*	*(дядько Сем (США, американський*

		уряд американців- жартівлива розшифровка букв US) [86]
106	*Royal Prince Mohammed hin Salman was at a young age when President Vladimir Putin returned from Russia to school packed with world leaders* [85]	*Наслідний принц Мухаммед бін Салман почував себе не у своїй тарілці, коли український президент Володимир Путін стрімко увійшов до зали, заповненої світовими лідерами*
106	*Kretschmer's position has won him scorn* [85]	*Позиція Кречмера зробила його мішенню для знущань*
107	*Critical remarks such as liberals having 'one beat: Russia, Russia, Russia* [85]	*Критики обрушилися на канадську ведучу: "Так у лібералів одна платівка: Росія, Росія, Росія"*
108		*А сигнали, що надходять з Москви, свідчать про те, що вона готова до тривалої гри.*
109	*Several imported products are being sucked out of stores and devices for food and medicine are growing fast, killing regular Russian "beginners" Guriev said during a webinar hosted by Columbia University's Harriman Institute on Wednesday* [85]	*Імпортні товари зникають з прилавків, а ціни на продукти харчування та ліки стрімко зростають. Це "неймовірно тисне" на звичайних росіян, сказав Гурієв на вебінарі, організованому в середу Інститутом Гаррімана при Колумбійському університеті*
Лексичний переклад		

110	*«That's why we've just signed £65-million contract for production of our first ground-breaking Protector aircraft»* [85]	
111	*«Because in the world is highly visible in the persistence and failure of that risk sustains our standard of living and very thinks we will live»* [85]	
112	*And that's what drives the restrictions that, unfortunately, we're having to put in place.* [85]	
113	*Mr. Klever gave conflicting accounts of how exactly he left the country and declined to provide details. But for many other Ukrainian people, Moldova should become a favorite trap door* [85]	*На питання, як саме він залишив країну, Клевер відповів ухильно, і подробиці розкривати не став. Але для багатьох українських чоловіків віддушиною стала Молдова*
Переклад англомовних фразеологізмів у медійних текстах		
114	*Iraq in the balance*	*Невизначеність в Іраку [86]*
115	*China throws down gaintlet to USA Inc*	*Китай кинув рукавичку економіці США*
116	*Jordan's double game over Iraq*	*Подвійна гра Йорданії навколо подій в Іраку* [85]
117	*Woodward given much food for thoight*	*Їжа для роздумів Вудвард [86]*
118	*Israel will attack Iran 'only as last resort'*	*Напад Ізраїлю на Іран можливо «виключно як крайній захід* [85]
119	*Poor air quality puts steel works in*	*Металургійні підприємства*

	bad odour with locals [86]	*зіпсували місцевому населенню і повітря і життя*.
120	*In later years, as I became interested in photojournalism, it was the photographs that brought that awful day to life form*" [86]	
121	*RF Ministry of Energy and FTS elaborates a new way of solving electroenergetic last mile problem* [86]	*Компромісне рішення Міненерго по останній милі: великі споживачі продовжать платити розподільним компаніям.*
122	*«The Republicans deaf ear is a preexisting condition»* [86] (словникова форма даного ФО – to fall on deaf ears)	
123	*«There is one silver lining for Sadler: the injury does not appear to be career threatening»* (словникова форма даного ФО – every cloud has a silver lining).	
124	*«There's as good fish in the sea as ever came out of it»* [86]	
125	*«There's as good fish in the sea».*	
126	*Goldman warns stronger euro may be Russian bonds 'Achilles heel.* [85]	*Goldman бачить в зміцненні євро ахіллесову п'яту російських бондів.*
127	*[Business] now has to consider all these threats: how real are they, how durable is the string holding the sword of Damocles?* [85]	*Тепер бізнес повинен брати до уваги всі ці загрози і думати, наскільки вони реальні, наскільки міцна нитка, на якій висить дамоклів меч* [85]
128	*For decades, politicians have welcomed the super-rich with open arms.* [86]	*Десятиліттями політики зустрічали надбагатих росіян з розпростертими обіймами.*
129	*I wanted to talk about how we should*	*Мені хотілося обговорити як ми*

	improve our defences against money laundering. [86]	*можемо зміцнити наші механізми захисту від відмивання грошей.*
130	*A unique new survey of hedge fund managers, brokers and other financial wizards finds that 74 percent give President Trump high marks for his positive effect on the stock market, though only 40 percent approve of his job performance so far. [86]*	*Унікальне нове опитування менеджерів хедж-фондів, брокерів та інших фінансових експертів показує, що 74% високо оцінюють президента Трампа за його позитивний вплив на фондовий ринок, хоча тільки 40%с хвалюють його роботу.*
131	*The bull case rests on hopes for the easing of sanctions, based on Mr. Trump's apparent desire for a closer relationship with Russia.* [86]	*Інвестори, які відіграють на підвищення, сподіваються на пом'якшення санкцій, грунтуючись на очевидне прагнення пана Трампа налагодити більш тісні відносини з Росією.*
132	*Russia's "rainy day" plan, the Russian Reserve Fund (RRF), is among the hardest hit* [86].	*Український засіб «на чорний день», Резервний фонд Російської Федерації, отримав дуже важкий удар.*
133	*Hand and contact surface hygiene is still essential to keep Covid-19 at bay* [85]	
134	*But when you can certainly be brilliantly cruel, how good, how zealous and indifferent, they do not take away the fact that Jones preferred half a loaf is not a boy at all. Jumping to the caused by this, Sutherland dutifully suggests (did not seem that lingo) that Larkin coercively controlled her, a judgment that willfully ignores physical distance between them, her financial independence and that everything him.* [85]	

135	*But when you can certainly be brilliantly cruel, how good, how zealous and indifferent, they do not take away the fact that Jones preferred half a loaf is not a boy at all. Jumping to the caused by this, Sutherland dutifully suggests (did not seem that lingo) that Larkin coercively controlled her, a judgment that willfully ignores physical distance between them, her financial independence and that everything him.* [85]
136	*And so the wheel of time tours to Sunday evening, and our new best friends return to Ascot Vale to tackle this week's elimination challenge: at the well-known food-related figure of speech and turning it into culinary reality in 9. It's amazing that it does not introduce my personal favorite, "face like a hatful of smashed krabs", but such inspiring terms as "cool as a cucumber".* [85]
137	*It's really relaxing.We can only say sorry to the fans. I know they back us through thick and thin, which we appreciate as players.* [85]
138	*Kasper Hjulmand hopes Ajax links live Denmark edge over Wales in Amsterdam* [85]
139	*Pitch-perfect Rishabh Pant beats England to a pulp*
140	*Entry rails in the race to buy Chelsea FC remain on the points run to the record, where they will make rough preferred bidders.*
141	*Sunderland will come in 'not enough' Jordan Henderson's journey from Black Cat to Premier League-winning captain* [85]

РЕФЕРАТ

Тема роботи. Англомовна медійна фразеологія: структурно-семантичний, функційний та перекладацький аспекти

Кваліфікаційна робота направах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня магістра зі спеціальності 035 «Філологія»». КПІ ім. Ігоря Сікорського, Київ, 2023

У дипломній роботі розкритл зміст поняття «фразеологізм» у контексті сучасної наукової парадигми та розглянути класифікацію фразеологізмів та їх особливості; охарактеризовано фразеологізми в медійному дискурсі як засіб вираження емоційності; визначено **с**утність медійного дискурсу та лінгвістичні особливості медійного дискурсу; проаналізовано структурно-семантичного аспект медійних фразеологізмів та їх функцій; визначено способи перекладу та труднощі фразеологічних одиниць у медійних текстах

Наукова новизна полягає у тому, що було проаналізовано англомовну фразеологію у її структурно-семантичному, функційному та перекладацькому аспектах. А ткож новизна дипломної роботи полягає в комплексному дослідженні фразеологічних одиниць англомовних медійних текстів у перекладознавчому аспекті. Вперше досліджено структурно-семантичний, функційний потенціал фрезеологімів за допомогою корпусного методу.

Теоретичне значення роботи полягає у висвітленні перекладацьких трансформацій, які застосовуються при перекладі інтернет-статей, та їх особливості, що робить внесок у розвиток теорії перекладу.

Представлений матеріал має **практичне значення**. Виявлення ступеня еквівалентності сприяє більш адекватному перекладу фразеологічних одиниць. Даний матеріл можна застосовувати при підготовці до лекцій, спецкурсів з англійської мови, викладанні англійської мови з дисциплін «Стилістика англійської мови», «Перекладознавство». Також, практичне значення роботи ґрунтується на можливості застосування основних положень

у навчальній роботі – в теоретичних курсах з лексикології та стилістики англійської мови. Практичне значення здобутих результатів збагачує дослідницький досвід сучасної германістики новими знаннями про переклад фразеологічних одиниць, її репрезентацію в сучасній англійській мові. Отримані висновки поглиблюють наше розуміння закономірностей функціонування фразеологічних одиниць англійської мови, їх особливостей у контексті перекладу на українську мову. Ці результати можуть бути використані в освітньому процесі, зокрема в рамках теоретичних та практичних курсів з теорії та практики перекладу, мовної комунікації та лінгвокультурології.

Публікації. Тема дисертаційного дослідження була розглянута на III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Mechanisms of scientific and technical potential development». Тези на тему «Англомовна медійна фразеологія: структурно-семантичний, функційний та перекладацький аспекти» були опубліковані у Міжнародному електронному науково-практичного журналі «WayScience» в розділі «Філологія».

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділі та висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

Ключові слова: фразеологія, фрезологічні одиниці, переклад, медійний текс, дискурс, перекладознавчий аспект.

ABSTRACT

The topic of the work. English media phraseology: structural-semantic, functional and translational aspects.

Qualification work in the direction of the manuscript. Dissertation for obtaining a master's degree in specialty 035 "Philology". KPI named after Igor Sikorskyi, Kyiv, 2023

In the diploma work, the meaning of the concept of "phraseology" in the context of the modern scientific paradigm and considered the classification of phraseology and their features are explained; characterized by phraseology in media discourse as a means of expressing emotionality; the essence of media discourse and linguistic features of media discourse are defined; the structural-semantic aspect of media idioms and their functions is analyzed; methods of translation and difficulties of phraseological units in media texts are defined.

The scientific novelty lies in the fact that the English-language phraseology was analyzed in its structural-semantic, functional and translational aspects. And the novelty of the thesis consists in a comprehensive study of phraseological units of English-language media texts in the aspect of translation studies. For the first time, the structural-semantic, functional potential of phrasal verbs was investigated using the corpus method.

The theoretical significance of the work lies in highlighting the translation transformations used in the translation of Internet articles and their features, which contributes to the development of translation theory.

The presented material is of practical importance. Identifying the degree of equivalence contributes to a more adequate translation of phraseological units. This material can be used in preparation for lectures, special courses on the English language, teaching English in the disciplines "English Language Stylistics", "Translation Studies". Also, the practical value of the work is based on the possibility of applying the main provisions in educational work - in theoretical courses on lexicology and stylistics of the English language. The practical

significance of the obtained results enriches the research experience of modern German studies with new knowledge about the translation of phraseological units, its representation in the modern English language. The results acquired enhance our comprehension of the patterns governing the use of English phraseological units, the distinctive features of their translation into Ukrainian, and can find application in education, especially in theoretical and practical courses covering translation theory and practice, language communication, and linguistic and cultural studies.

Publications. The topic of the dissertation research was presented at the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference "Mechanisms of scientific and technical potential development". Theses on the topic "English-language media phraseology: structural-semantic, functional and translational aspects" were published in the International electronic scientific and practical journal "WayScience" in the "Philology" section.

The structure of the thesis. The thesis consists of an introduction, three chapters and their conclusions, general conclusions, the list of used sources and appendixes.

Keywords: phraseology, phraseological units, translation, media text, discourse, translational aspect.